

Hamilton Smith

POSLEDNÍ SLOVA

Výklad kapitol 13 až 17 Janova evangelia

Přeloženo z francouzského: „LES DERNIÈRES PAROLES“,
ÉDITIONS BIBLES ET TRAITÉS CHRÉTIENS, VEVEY 1984

Název originálu: „The Last Words“

Vytištěno s laskavým svolením vydavatele
Edinburgh, EH5 3RD, 74 Granton Road.

ŠÍŘENÍ PÍSMO SVATÉHO

www.sirenipismasvateho.cz

2013

OBSAH

Předmluva	5
Jan 13.....	6
Jan 14.....	21
Jan 15.....	35
Jan 16.....	49
Jan 17.....	61

Předmluva

Jednoduchý výklad, který následuje, nemá v úmyslu něco přidávat k četným komentářům, vydaným o této vzácné části Písma. Autor nemá ani zběhlost ani nezbytné schopnosti pro takový úkol. Jeho cílem není studium textu, ale vzdělání čtenáře tím, že ho chce povzbudit k uvažování s modlitbou o těchto posledních slovech Pána.

Název „Poslední slova“ byl zvolen jako dosti široký, aby zahrnul poslední modlitbu, stejně jako poslední rozhovory Pána s Jeho učedníky. V těchto posledních slovech slyšíme, jak kdosi řekl, „Ježíšův hlas ozývat se v průběhu staletí – stejně svěží dnes... jako tehdy v horní síni v Jeruzalémě. Je to hlas intenzívně lidský ve svých tónech útěchy a lásky, a přitom zůstává absolutně božský ve svých zjeveních a ve své autoritě“.

Tento výklad nebyl psán nadarmo, jestliže bude jeho pomocí některé z Božích dětí přivedeno blíže k Tomu, jehož hlas v těch posledních slovech slyšíme.

Poznámka k českému překladu

Překlad do češtiny se v biblických citátech opírá o kralický překlad.

V textu se častěji vyskytují výrazy „ti Jeho“, ty své“ apod. Ačkoli tyto výrazy nejsou v češtině používány, překladatel je považoval za tak blízké a přiměřené tématu, že je nedokázal opustit. Prosí proto čtenáře o shovívavost, pokud budou jiného názoru.

Jan 13

Úvod

První verš 13. kapitoly uvádí poslední rozhovory našeho Pána. Ukazuje příčinu, která dala podnět k těmto slovům na rozloučenou, která je pro ty Jeho učinila nutnými, a pohnutku, která vedla Pána, aby je vyslovil.

Příčinou bylo, že konečně „*přišla hodina jeho, aby šel z tohoto světa k Otci*“. V průběhu života našeho Pána na této zemi jsme se setkali s jinými „*hodinami*“. V Káni Galilejské mohl říci své matce: „*Ještě nepřišla hodina má.*“ – Hodina Jeho zjevení ve slávě. V 5. kapitole čteme: „*Přijde hodina, a nyní jest, když mrtví uslyší hlas Syna Božího, a kteří uslyší, živi budou.*“ (Jan 5,25) – Hodina milosti vůči hříšníkům. Tváří v tvář nepřátelství člověka dvakrát čteme, že „*ještě nepřišla hodina jeho*“ – hodina Jeho utrpení. Zde tato hodina – hodina, která uvádí slova na rozloučenou – má jiný charakter. Není to hodina milosti vůči hříšníkům, ani hodina Jeho utrpení za ně. Není to ani hodina Jeho zjevení se světu ve slávě; je to spíše hodina Jeho návratu do Jeho slávy u Otce, do lásky a svatosti domu Otce.

Ale učedníci měli být zanecháni ve světě zkaženosti, který nenáviděl Otce a zavrhoval Krista. Jestliže tedy mají být ochráněni od zlého, které je ve světě, jímž procházeli, a přesto se těšit z obcenství s Kristem v Otcově sídle lásky a svatosti, budou potřebovat tuto poslední službu milosti s jejím potěšením, jejími naučeními a jejími varováními.

Nadto se dozvídáme pohnutku, která vedla Pána k tomuto poslednímu aktu milosti, aby pronesl tato slova na rozloučenou a dal zaznít své závěrečné modlitbě. Jestliže příčinou byl Jeho odchod k Otci, pohnutka tkvěla v Jeho lásce k těm Jeho. On opustí tento svět, ale jsou zde zanecháni ti, které Pán rád nazývá „*těmi svými*“. Je to skupina věřících na zemi, kteří náležejí Kristu v nebi. Jsou to „*ti Jeho*“ jako ovoce Jeho vlastní práce: jsou Jeho jako ti, které Mu dal Otec. Snad mají v očích světa malou důležitost, ale jsou velmi vzácní v očích Pána. „*Milovav své, kteří byli na světě, až do konce je miloval.*“ Měl je opustit, ale nepřestane je milovat. Lidská láska často ochladne: rozejdeme se, zapomeneme na sebe a přestaneme se jedni o druhé zajímat. Prorok prohlašuje, že žena může zapomenout dokonce i na své dítě, ale Hospodin říká: „*Já však nezapomenu se na tě.*“ (Iz 49,15) Jestliže Pán odejde z tohoto světa, nezapomene na ty své, ani je nepřestane milo-

vat. Žel, naše srdce mohou vůči Němu ochladnout, naše ruce ochabnout v činění dobrého, naše nohy bloudit. Ale můžeme být ujištěni o jedné věci: On nikdy nezkłame. Jeho láska nás ponese a bude se o nás starat „až do konce“; a na konci nás Jeho láska přijme do věčného přibytku lásky, kde nebudou ani studená srdce, ani ochablé ruce, ani bloudící nohy.

Když se takto přibližujeme k závěrečným výjevům pobytu Pána s Jeho učedníky, abychom hleděli na poslední jednání, naslouchali posledním slovům a slyšeli poslední modlitbu, Slovo nám připomíná příčinu, která vyvolala tuto závěrečnou službu, potřebu, která ji učinila nezbytnou, a lásku, která ji vykonala.

Dříve než se budeme podrobně zabývat těmito posledními rozhovory, můžeme být užitečné navodit několik myšlenek, týkajících se všeobecného charakteru předkládaných pravd a pořádku, v jakém jsou rozvíjeny. Všimneme si, že ve 13. kapitole jsou učedníci postaveni do náležitých vztahů jedněch vůči druhým. Mají jedni druhým umývat nohy a jedni druhé mají milovat. Ve 14. kapitole jsou postaveni do správných vztahů s božskými Osobami – Synem, Otcem a Duchem Svatým. V 15. kapitole jsou postaveni do vztahů, které se sluší křesťanskému okruhu, aby nesli ovoce pro Otce a vydávali svědectví Kristu ve světě, kde je nepřítomen. V 16. kapitole jsou vyučováni ohledně budoucích věcí vzhledem ke svému putování nepřátelským světem, kterým jsou nenáviděni, nechápani a pronásledováni.

Takto uvidíme, že ve 13. kapitole jsou umyty **nohy** učedníků; ve 14. kapitole je utěšeno **jejich srdce**, v 15. kapitole jsou **jejich rty** otevřeny pro svědectví; a v 16. kapitole je **jejich duch** vyučen, aby nebyli skleslí kvůli pronásledování, s nímž mohou být povoláni se setkat.

Všimneme si nadto, že v naučeních je vzestup. Pravda, předložená v jedné kapitole, připravuje nové zjevení v další kapitole. Služba z kapitoly 13 připravuje učedníky na obecenství s Osobami Božství v jejich vlastní sféře – uvnitř – připravuje učedníky k nesení ovoce a vydávání svědectví ve světě – vnější výjev představený v kapitole 15. Potom ovoce a svědectví z kapitoly 15 vedou k pronásledování, na které Pán připravuje učedníky pravdami 16. kapitoly. Rozvinutí velkých pravd nicméně nestačí k tomu, aby je v tomto světě udrželo jako představitele Krista; je nutná modlitba. Takto se rozhovory s učedníky končí modlitbou k Otci, sdělenou v 17. kapitole.

Umývání nohou (Jan 13,2–17)

Pán už nemohl být společníkem svých učedníků v jejich putování po zemi, ale nepřestal být jejich služebníkem ve svém novém postavení v nebi. Proto ve výjevu, který následuje, popsáném ve verších 2–17, máme akt milosti. Ten, i když činí konec službě lásky Pána vůči těm Jeho na zemi, je předobrazem služby, kterou pro ty své bude vykonávat, když zaujme své nové místo ve slávě. Když už nemůže mít podíl s námi osobně na stezce ponížení, způsobí, abychom my mohli mít díl s Ním v Jeho postavení ve slávě. To je, jak soudíme, dosah tohoto milostivého aktu umytí nohou. Po celý Jeho dokonalý život bylo v Kristu Ježíši smýšlení zapomenout na sebe ve službě lásky pro druhé; a v tomto posledním aktu, i když měl před sebou temný stín kříže, Pán ještě zapomíná na sebe, aby sloužil těm svým.

Verše 2 a 3 uvádějí tuto pokornou službu, když na jedné straně ukazují její hlubokou nezbytnost, a na druhé straně, jak Pán byl dokonale schopen ji vykonávat.

Nutnost umytí nohou je ozřejměna skutečností, že učedníci mají být zanecháni ve světě, kde ďábel a tělo jsou zajedno v zuřivém nepřátelství proti Kristu. Zmínka o Jidášově zradě na začátku tohoto výjevu, stejně jako o něco dále o Petrově zapření, jasně ukazuje, že tělo, ať je v hříšníkovi nebo v některém svatém, je jen nástrojem k dispozici ďáblu. Neodsouzené žádosti těla otevřely Jidášovo srdce našeptávání ďábla. Zradit svého přítele, a k tomu ještě dosvědčováním lásky je něco, co je odporné i pro přirozeného člověka. Ale nezkrotná touha uspokojit žádost připravuje srdce k přijetí návrhu, který se protiví přirozenosti a mohl přijít jen od ďábla.

Tváří v tvář tomuto hroznému rozvinutí moci těla a ďábla mohl výhled, že budou zanecháni ve zlém světě s tělem uvnitř a ďáblem venku, velmi snadno polekat srdce učedníků. Ale Pán okamžitě pozvedá jejich srdce, odvrací je od těla a od ďábla a vede je k sobě a k Otci, když je učí, že „*Otec všechno*“ dal do rukou Kristu. V rukou ďábla, který nás nenávidí, je velká moc, ale „*všechna moc*“ je dána v ruce Krista, který nás miluje. A nejenže byla dána Kristu „*všechna moc*“, ale On šel do sídla moci – přišel od Boha a odcházel k Bohu.

I když Pán svou dokonalou vnímavostí pociťoval zradu falešného učedníka a nadcházející zapření pravého učedníka, přesto zůstával v klidném vědomí, že všechna moc je v Jeho rukou a že jde do sídla moci. Chtěl by rovněž,

abychom my procházeli tímto zlým světem s vědomím, že On má všechnu moc a že je na místě, kde se vykonává. Nadto nejenže Pán je v samém sídle moci a má všechnu moc ve svých rukou, ale ve výjevu, který následuje, nám dává vědět, že Jeho zalíbením je vykonávat ji v náš prospěch. Ten, který má všechnu moc ve svých rukou, je Ten, který má všechnu lásku ve svém srdci. Takto veden láskou svého srdce, On, který má všechnu moc ve svých rukou, jde vzít do těch samých rukou zašpiněné nohy svých učedníků unavených cestou. Pán všech se stává služebníkem všech.

Verše 4 a 5: – Aby vykonal tuto službu milosti, Pán „*vstal od večeře*“. Vstává od večeře Fáze, která mluví o Jeho spojení **s námi** ve slávách království (Luk 22,15.6) – aby vykonal skutek, který povede k našemu obecenství **s Ním** v nebeské slávě. V dokonalosti své milosti se pro tento poslední skutek služby opásává Iněným plátnem, vlévá vodu do umyvadla a začíná mýt nohy svých učedníků a utírat je plátnem, jímž byl opásán.

Verše 6 a 7: – „*Tedy přišel k Šimonovi Petrovi.*“ Jestliže ostatní, němí překvapením, přijímají službu Pána, Petr se svým impulzivním charakterem nechává volný průchod svým myšlenkám. Mluví třikrát, a pokaždé ukazuje svoji nevědomost ohledně myšlenek Mistra. Ve své první otázce neschvaluje pokornou službu Pána; ve svém druhém vstupu ji kategoricky odmítá; nakonec se podrobuje, ale impulzivním způsobem, který by této službě odejmul všechnu její hluboký význam. Nicméně, jak kdosi řekl: „Jestliže jsme varováni chybami učedníků, tím více jsme vyučováni odpověďmi, které je opravují.“ V odpovědi Pána nalézáme hluboký duchovní význam této poslední služby.

Petr nemohl pochopit, že Pán se skláněl, aby umýval nohy zašpiněné chůzí. Proto jsou jeho první slova protestem smíšeným s překvapením: „*Pane, ty mi chceš nohy mýti?*“ Pán odpovídá: „*Co já činím, ty nevíš nyní, ale potom zvíš.*“ Takto se učíme, že v té chvíli nebylo pro učedníky možné rozeznat duchovní význam Pánova skutku. Později, až přijde Duch Svatý, bude vše ujasněno. Je tedy zřejmé, že tato služba neměla za účel, jak se často říká, dát lekci pokory skutkem krajní pokory ze strany Pána. Petr by nepotřeboval čekat na budoucí den, aby rozeznal pokoru toho skutku. Jeho slova sama ukazují, že Pánova pokora zaujímala v té chvíli všechny jeho myšlenky.

Verš 8: – Aniž by byl zastaven odpovědí Pána, která by jej měla přimět k tomu, aby mlčel až do onoho „*potom*“, kdy všechno bude osvětleno, Petr nyní s rozhodností říká: „*Nebudeš ty mýti noh mých na věky.*“ Pán ve své

trpělivé milosti přechází přes tento nedostatek ohledu, opravuje Petrovu impulzivitu a říká: „*Neumyji-li tebe, nebudeš mít dílu se mnou.*“ Jakkoli je tato odpověď krátká, nyní, když jsme přijali Ducha, můžeme vidět, že dává umývání nohou duchovní význam: to symbolizuje přítomnou službu Pána, skrze kterou zbavuje našeho ducha všeho, co by nám bránilo mít s Ním díl.

Všimněme si, že Pán neříká: **dílu ve mně**. Služba umývání nohou je jistě vzácná, ale nikdy by nezajistila „díl v Kristu“. Pro to bylo zapotřebí většího díla na kříži, které – když jednou bylo vykonáno, nemůže být nikdy opakováno. Tímto větším dílem byl díl v Kristu provždy zajištěn každému věřícímu. Umývání nohou je symbolické představení služby na zemi, která pokračuje v nebi – služby, která činí věřící na zemi schopnými mít obecenství s Kristem v nebi; neboť neznamenají snad slova Pána „*díl se mnou*“ obecenství s Ním v místě, kterým je dům Otce? Je jistě požehnanou skutečností, že Pán se nám blíží a mluví s námi v našich domech, tak jako při té příležitosti, kdy vstoupil do domu v Emausích. Ale „díl s Ním“ zahrnuje ještě požehnanější myšlenku, že s Ním můžeme mít obecenství v Jeho domě. Tento případ nastal pro emauské učedníky, když téhož večera našli Pána uprostřed Jeho svatých, shromážděných v Jeruzalémě. A nepředstavují slova Pána k Laodicii také tuto dvojí pravdu, když říká: „*Jestliže by kdo uslyšel hlas můj, a otevřel dveře, vejdu k němu a budu s ním večeřeti a on se mnou.*“?

Kromě toho se zdá, že umývání nohou není striktně symbolem služby našeho Pána jako Přímluvce, ani Jeho kněžské milosti, i když se dotýká povahy obou dvou. Kněžské dílo Pána má na zřeteli naše slabosti; služba Pána jako přímluvce se zabývá hříchy učiněnými na cestě. Umývání nohou oživuje zemdlenou duši a rozechřívá náklonnosti, které mohou být ochlazeny každodenním zaměstnáním, a tak být překážkou pro obecenství s Kristem tam, kde je.

Únava a tělesná slabost nám mohou bránit, abychom byli svědky pro Krista na této zemi; Jeho kněžská milost se tedy rozvíjí, aby nás podepřela v našich slabostech. Žel, že můžeme mít také poskrvny hříchu, takže už nejsme v stavu být svědectvím pro Krista: Potom Přímluvce obnovuje naši duši. Ale jestliže náklonnosti ochladly, aniž by snad cokoli zneklidňovalo svědomí, vyplývá z toho vážná překážka pro obecenství s Kristem; a tehdy zasahuje služba umytí nohou, aby odstranila překážku. Je ještě jeden rozdíl mezi službou Přímluvce a umýváním nohou: služba Přímluvce obnovuje

naši duši tam, kde jsme, zatím co umývání nohou obnovuje našeho ducha v obecenství s Kristem tam, kde je On.

Ve dnech putování Izraele po poušti si kněží museli umývat nohy před vstupem do stánku. Jistě mohli být v pořádku pro lid, pro tábor a pro poušť, ale Hospodinova přítomnost vyžadovala stav, který mohl být zajištěn jen umytím nohou. Proto bylo umyvadlo u vchodu do stánku úmluvy (2. M 30,17–21; 40,30–32).

Verše 9–11: – Jaká je tedy povaha služby symbolizované umýváním nohou? Odpověď na první Petrovu poznámku ukázala, že má duchovní význam; odpověď na jeho druhý projev nám ukazuje cíl, který má na zřeteli; a konečně odpověď na poslední poznámku jasně ukáže povahu služby nebo způsob té služby.

Když Petr poněkud pochopil požehnanou cenu umývání nohou, vrací se nyní ke svému unáhlenému prohlášení, že Pán mu nebude nikdy umývat nohy. Veden svou skutečnou láskou k Pánu a svou impulzivní povahou, říká: „*Pane, netoliko nohy mé, ale i ruce i hlavu.*“ Ale jestliže jeho poznámka prozrazuje nevědomost, pak jistě zároveň vyjadřuje lásku, která si cení tohoto dílu s Kristem.

Pán odpovídá: „*Ten, kdo je vykoupán, nepotřebuje než umýt nohy, neboť je celý čistý.*“ V Písmu voda často symbolizuje očistný účinek Božího slova. Při obrácení je Slovo použito mocí Ducha a vykoná úplnou změnu a dá novou přirozenost, která zcela promění myšlenky, slova a jednání věřícího; právě tato proměna je vyjádřena slovy Pána: „*Kdo je vykoupán.*“ Tato velká změna nemá a nemůže být opakována, a přece ti, kteří mají takto umyto celé tělo, se mohou často unavit ve svém duchu. Tak jako nohy cestujícího jsou unavené a zašpiněné prachem cesty, tak věřící, procházející každodenním životem, úkoly v rodině a povinnostmi života v povolání, a nadto ustavičným konfliktem se zlem, pociťuje často duchovní únavu, která překáží jeho obecenství s Kristem a věcmi, které se Ho týkají. Ne že by učinil něco, kvůli čemu by ho káralo svědomí a co by vyžadovalo vyznání a službu Přímlovce. Ale jeho duch je unavený a potřebuje být osvěžen. Kristus rád dává takové občerstvení, jestliže chceme Jeho rukám svěřit své nohy. Jestliže se obrátíme k Němu, On osvěží naši duši tím, že se před nás postaví skrze Slovo ve všech svých dokonalostech.

Takto poznáváme odpověďmi Pána plnými milosti duchovní charakter **této služby**, cíl, který sleduje, i způsob jejího vykonávání.

Žel, byl tam někdo, pro koho neměla žádný význam, neboť Pán musí říci: „*I vy čistí jste, ale ne všichni. Neboť věděl o zrádci svém; proto řekl: Ne všichni čistí jste.*“ Zrádce nebyl nikdy „vykoupán“. Nebyl znovuzrozen, a jak se v tomto stavu mohl těšit z občerstvení přineseného službou Pána, plnou milosti, jejíž potřebu ani necítil?

Verše 12–17: – Když vykonal tuto službu a opět zaujal své místo u stolu, Pán pokračuje a vyučuje nás ohledně služby umývání nohou. I když to byla v zásadě Jeho vlastní služba, přesto ji často vykonává prostřednictvím těch Svých. Takto jsme postaveni pod povinnost – a máme také výsadu – umývat nohy jedni druhým. Požehnaná služba, vykonávaná ne s cílem napravit jedni druhé (jakkoli to někdy je nezbytné), a ještě méně se navzájem kritizovat, ale **předkládáním Krista jeden druhému**, protože je pravda, že jen předkládání Krista přinese unavené duši občerstvení. Léta po tomto výjevu v horní síni nám apoštol Pavel říká, že jeden z předpokladů, které doporučují zbožnou vdovu, je, že umývala nohy svatým (1. Tim 5,10). Tím jistě není řečeno, že se zabývala jen káráním zlého nebo nápravou chyb, ale spíše občerstvením zemdleného ducha svatých, když přišla od Krista se službou od Něj.

Zdalipak Oneziforus neumýval nohy apoštola Pavla? Neboť apoštol o něm píše: „*Často mi činil pohodlí, aniž se styděl za řetězy mé.*“ (2. Tim 1,16) A Filemon, zdali ten se nezhostil této povinnosti vůči svým bratrům? Neboť Pavel mu může říci: „*Srdce svatých občerstvena jsou skrze tebe, bratře.*“ (Fil 7) A nevykonával Pán přímo tuto požehnanou službu, když v noci řekl svému unavenému služebníkovu Pavlovi: „*Neboj se..., neboť já s tebou jsem.*“ (Sk 18,9–10)?

A konečně umývání nohou se neomezuje na osvěžení unavené duše; činí radost také srdci toho, kdo vykonává tuto službu, neboť Pán může říci: „*Znáte-li tyto věci, blahoslavení jste, budete-li je činiti.*“

Odchod zrádce (Jan 13,18–30)

Přijímat duchovní sdělení, to vždy vyžaduje duchovní stav. Takto bylo umytí nohou nutnou přípravou pro ty, kteří měli slyšet poslední slova Pána, tak bohatá na božské pravdy a na duchovní útěchu. Avšak byl mezi nimi jeden, který nikdy neměl umyté celé tělo, na kterého umytí nohou nemělo žádný účinek a pro kterého by Ježíšova vyučování neměla žádný význam. Přítomnost Jidáše, jenž ve svém srdci kul zradu, kterou měl dovršit, vrhá temný

stín na malou skupinu učedníků. Dříve než jim Pán může sdělit svá poslední naučení a dříve než je učedníci budou moci přijmout, musí Jidáš opustit horní síň a vyjít do tmy.

Verše 18–20: – Způsob, jakým je odstraněn, ukazuje něžnou péči Pána o ty Jeho. Jidášova zrada, kterou Pán znal už dlouho, je Jeho učedníkům odkryta s velkou jemností. Během umývání nohou Pán učinil narážku na Jidáše a zdá se, že si toho ostatních jedenáct nevšimlo. Nyní se vyjadřuje jasněji a říká: „*Já zajisté vím, které jsem vyvolil.*“ Byl tu důvěrný kroužek společníků zvolených Pánem, kterému chtěl zjevit tajnosti svého srdce. Ale byl tu někdo, který tam neměl místo, někdo, o kterém Písmo pravilo: „*Ten, kdo jí chléb se mnou, pozdvihl proti mně paty své.*“

Toto odhalení mohlo u učedníků skutečně způsobit otřes a zkusit jejich víru. Rozumující nevěra by bývala mohla činit závěr: „My jsme nevěděli o přítomnosti zrádce, ale jestliže to nevěděl Ježíš, je pak skutečně Pán slávy?“ Pán se nezastavuje u případných úvah tohoto druhu; podpírá jejich víru, když jim předem zjevuje zradu, která je tak blízko. Říká: „*Nyní pravím vám, **prvé než by se stalo**, abyste, když se stane, uvěřili, že já jsem.*“ Skrze Jidášovu zradu budou mít nový důkaz, že On je vpravdě ten velký JÁ JSEM, kterému není nic skryto a pro kterého budoucnost je přítomností.

Na jedné straně nebude dovoleno, aby přítomnost a skutek zrádcův poskvrnily slávu Pána; na druhé straně úplný pád jednoho ze dvanácti nezruší pověření jedenácti zbylých. Tento mandát bude udržován ve vsí své síle, a proto Pán může říci: „*Kdo přijímá toho, koho bych já poslal, mne přijímá; a kdo mne přijímá, přijímá toho, který mne poslal.*“ Tváří v tvář Jidášovu hroznému hříchu zůstává sláva Pána nedotčena a pověření jedenácti není porušeno.

Verše 21 a 22: – Nicméně je k tomu třeba více, aby učedníci porozuměli hrozně skutečnosti tohoto zjevení a aby byl Jidáš vzdálen z jejich středu. Pán jim jasně řekne povahu toho hříchu, a nakonec jim odhalí člověka, který ho učiní. Tato dodatečná zjevení hluboce zarmoutila ducha Pána. „*Zkormoutil se v duchu a osvědčil, řka: Amen, amen pravím vám, že jeden z vás mne zradí.*“ Učedníci se takto dovídají slovy, která nedávají možnost nejjasnosti, že jeden z nich Pána zradí.

Musejí hledět tváří v tvář této hrozně skutečnosti: příležitost, kterou hledal nepřátelský svět – a kterou Ježíšovi protivníci nedokázali najít, protože se báli lidu – vyvstane z jejich středu v osobě někoho, kdo se nebál ani Boha

ani lidí – někoho, kdo byl považován za učedníka Pána, kdo byl Jeho společníkem po všechny ty dny, kdo viděl všechny Jeho skutky moci a kdo naslouchal Jeho slovům milosti a lásky, aniž by jimi byl dotčen.

Takové zjevení zarmoutilo Pána v Jeho duchu a vzbudilo úzkostné otázky učedníků, kteří se dívali jeden na druhého a byli zmateni, protože nevěděli, o kom mluví.

Verš 23: – Dívat se jeden na druhého nerozřeší tuto vážnou otázku. Zrádce je tu; ví, že je Pánem odhalen, ale nedává najevo žádné znamení, které by ho odhalilo před druhými. Musejí se obrátit k Pánu, aby byli vysvobozeni z této hrozné nejistoty. Učedník, který se ptá Pána, musí být někdo, kdo je blízko Něho. Nejblíže je ten, který se může označit jako „*jeden z učedníků Ježíšových, ... jehož miloval Ježíš*“. Vědom si lásky Pána k sobě a v důvěře v tuto lásku se Jan nalézá „*na klíně jeho*“. Učedník, jehož nohy byly předtím v rukou Ježíšových, spočívá nyní svou hlavou na Jeho hrudi. Nemůžeme říci, že toto spočinutí v úzkém obcenství je výsledkem právě umytí nohou? Následkem umytí nohou provedeného rukama lásky mohl tento učedník mít nyní hlavu opřenou o Pánovo milující srdce.

Verše 24 a 25: – Šimon Petr, učedník s hořícím srdcem, který tak často a tak různými způsoby se zdá říkat: „Já jsem učedník, který miluje Pána,“ není dost blízko, aby Pánu položil otázku. Dává znamení Janovi, aby se zeptal „*kdo by to byl, o němž praví*“. Jan se docela prostě ptá: „*Pane, kdo jest?*“

Verš 26: Pán ihned odpovídá: „*Ten jest, komu já omočené skývy chleba podám*.“... Není řečeno: „*skývu*“, jako kdyby se jednalo o nahodilé jednání, ale „*(tu) skývu*“, vztahující se k dobře známému zvyku podat hostu, kterého chceme poctit, vybraný kousek pokrmu. Pán po těchto slovech podává skývu Jidášovi Iškariotskému, a takto nejenže je předpověděna zrada, ale je odhalen i zrádce.

Verš 27: – Žádost už otevřela Jidášovo srdce ďáblovu našeptávání; nyní se satan sám zmocňuje Jidáše. Jestliže v něm zůstávala nejmenší částička svědomí, nejmenší pocit studu, nejmenší odpor před hříchem, kterého se hodlal dopustit, je nyní příchodem satana vše umlčeno. Se satanem tu není váhání: Jidáš se nadále stává bezmocným nástrojem jeho úmyslů. Pro Jidáše tu už není možný návrat; proto Pán může říci: „*Co činíš, čiň spěšně*.“

Verše 28–30: – Zdá se, že jedenáct bylo tímto hrozným odhalením ohroženo, a nedokážou pochopit význam slov Pána. Poněvadž Jidášovi byl svěřen měšec, myslí si, že se slova Pána vztahují k úkolu opatřit něco k svátku

nebo dát chudým. Jidáš sám porozuměl velmi dobře. Přítomnost Pána se stala tomuto muži posedlému ďáblem nesnesitelnou. A tak přijav skývu, ihned se zvedá a beze slova vychází do noci, aby se jen o něco později ponořil do noci temnější – do hrůzy hluboké tmy – odkud už není návratu.

Bylo poznamenáno, že po celý tento vážný výjev nedošlo k žádnému Jidášovu odsouzení; ani jedna výtku mu není adresována; není vyzván, aby vyšel; není mu přikázáno, aby odešel; je ohlášen hřích, který jde učinit; člověk, který ho spáchá, je označen. Potom, uprostřed ticha, hroznějšího než slova, Jidáš opouští světlo, které bylo příliš pronikavé, svatou Přítomnost, kterou už nemohl snášet, a noří se do tmy, po níž už nikdy nebude následovat jítro. Pamatujme si, že kdyby tu nebyla Boží milost a drahá Kristova krev, my všichni bychom následovali Jidáše do noci.

Bůh je oslaven v Kristu (Jan 13,31–38)

Jidášův odchod rozptýlil stín, který ležel na té malé společnosti. Zarmoucený duch Pána byl zklidněn a otázky učedníků utišeny. Slova: „*Když pak on vyšel*“ vyznačují tuto změnu. Jidáš opustil světlo horní síně a vyšel do tmy vnějšího světa. Když odešel, uvnitř svítí světlo tím jasněji a vnější tmy se zahustily jeho přítomností. Dveře, které se zavírají za zrádce, jsou posledním pojítkem mezi Kristem a světem, které se nyní láme. Atmosféra je vyčištěna a Pán, sám se svými učedníky, je volný k tomu, aby odkryl tajemství svého srdce.

Verše 31 a 32: – Pán odchází k Otci. Ti Jeho budou zanecháni jako svědkové pro Krista ve světě, který Jej zavrhl. V průběhu těchto posledních rozhovorů budou učedníci uvedeni do styku s nebem (14. kapitola); bude jim oznámeno, jak nést na zemi ovoce (15. kapitola); a budou posilněni, aby mohli vzdorovat pronásledování ze strany světa (16. kapitola). Výsady a pocty takto vznešené vyžadují předchozí dílo ze strany Krista a přípravu u těch Jeho. Proto zde máme úvodní slova, která představují Boha oslaveného v Kristu na zemi, Krista oslaveného jako člověka v nebi, a svaté ponechané na zemi, aby oslavovali Krista. Tyto velké pravdy otevírají cestu všem následujícím zjevením.

Všechna požehnání pro člověka pro nebe a zemi spočívají po celou věčnost na velkých základních pravdách, které jsou nám představeny na začátku tohoto rozhovoru. Pán se představuje jako Syn člověka a ve vztahu k tomuto titulu zvěstuje tři pravdy, které mají životní důležitost:

1. „*Nyní oslaven jest Syn člověka.*“
2. „*Bůh oslaven jest v něm.*“
3. „*I Bůh oslaví jej sám v sobě.*“

Skutečně stojí za námahu zamyslet se nad těmito velkými pravdami a naučit se něco z jejich hlubokého významu; neboť jejich přijetí vírou vytváří v duši pevný základ pro veškerý duchovní růst a veškeré duchovní pozeňování.

První velká pravda je, že „*nyní oslaven jest Syn člověka*“. To nám ukazuje nekonečnou dokonalost Syna člověka – Spasitele. Jedná se o utrpení Syna člověka na kříži. Je prohlášeno, že v těchto utrpeních je Syn člověka oslaven. Být oslaven znamená pro nějakou osobu, že jsou ukázány všechny vlastnosti, které ji vyvyšují. Na kříži byly nejvyšší mírou rozvinuty všechny nekonečné dokonalosti Syna člověka.

V 11. kapitole Jana čteme, že Lazarova nemoc byla „*pro slávu Boží, aby oslaven byl Syn Boží skrze ni*“. Tam byla zjevena sláva Božího Syna skrze vzkříšení člověka z mrtvých. Zde je sláva Syna člověka viděna v tom, že vchází do smrti. Moc nad smrtí zjevuje slávu **Syna Božího**, poddání se až k smrti zjevuje slávu **Syna člověka**.

V odpověď na přání pohanů vidět Ježíš už řekl: „*Přišla hodina, aby oslaven byl Syn člověka.*“ Ale tam Pán předem okoušel slávy království; zde mluví o hlubších slávách kříže. V budoucnosti obdrží jako Syn člověka vládu, slávu a věčné království; a v tento velký den bude celá země naplněna Jeho slávou (Dan 7,13.14; Žalm 72,19). Avšak tyto výtečné slávy budoucího království nepřesáhnou Jeho mnohem větší slávy Syna člověka na kříži, ani se jim nemohou rovnat. Sláva Jeho pozemského trůnu je překonána slávou Jeho potupného kříže. Království zjeví Jeho **oficiální** slávy, kříž vydává svědectví o Jeho **mravních** slávách.

V den Jeho vlády Ho bude poslouchat „*všecko knížatstvo i mocnosti i moci i panstvo*“ a všechny věci mu budou poddány jako Synu člověka. Ve dni svých utrpení byl On člověk **poslušný** a **poddaný**. Jistě každá etapa Jeho cesty svědčí o Jeho mravních slávách, neboť ty nemohou být ukryty; ale na kříži tyto slávy zářily celým svým jasnem. Ten, který se naučil poslušnosti na každém kroku cesty, byl nakonec postaven na zkoušku skrze smrt a ukázal se „*poslušný až do smrti, a to smrti kříže*“. Dokonalá poddanost do vůle Jeho Otce, která charakterizovala Jeho chození, nalézá své nejzářivější rozvinutí při přiblížení se stínu kříže, kdy může říci: „*Ne má vůle, ale tvá staň*“

se.“ Každý krok vydával svědectví o Jeho dokonalé lásce k Otci, ale nejvyšší svědectví o Jeho lásce se zjevuje, když při pohledu na kříž může říci: „*Aby poznal svět, že miluji Otce, a jako mi přikázal Otec, tak činím.*“ Jeho svatá přirozenost, která byla bez poskvrny a nemohla být poskvrněna hříšným světem, jímž procházel, je viděna ve své dokonalosti, když, cítě předem hrůzu toho, že bude učiněn hříchem, říká: „*Jest-li možné, nechť odejde ode mne kalich tento.*“

Vskutku, na kříži byly plně zjeveny Jeho mravní slávy – Jeho poslušnost, Jeho poddanost, Jeho láska, Jeho svatost a všechny Jeho ostatní dokonalosti. Tam došla naplnění slova Pána: „*Nyní oslaven jest Syn člověka.*“

Takto první velký výrok před nás staví nekonečnou dokonalost Syna člověka – našeho Spasitele – toho, který jako velká smířčí oběť oslavil Boha. A když se chopíme dosahu tohoto prohlášení, které nám mluví o Ježíšově dokonalosti, vidíme, jak je hoden naší plné a celé důvěry. Tváří v tvář takové mravní kráse nikdo nemůže říci, že by v Něm byla ta nejmenší nedokonalost, která by znemožňovala se Mu svěřit. Jeho dokonalosti, takto plně ukázané, Ho zjevují jako Toho, jehož Osoba je přezádobivá (Píseň 5,16), ozdobená všemi krásnými rysy, které Jej činí hodného naší důvěry.

Hledět na Syna člověka na kříži, vidět Jej oslaveného zjevením všech Jeho nekonečných dokonalostí nás připravuje pro druhý velký výrok: „*Bůh oslaven jest v něm.*“ Všichni zneuctili Boha, ale konečně tu je jeden člověk – Syn člověka sám – dokonalý ve své mravní slávě, který je schopen vykonat dílo, jež oslaví Boha. Ale aby oslavil Boha, musí být učiněn hříchem a proniknout do oblasti smrti. „*Nebesa vypravují slávu Boha silného*“ jako Stvořitele s nekonečnou moudrostí a mocí, ale nemohou vyprávět slávu Jeho mravní bytosti. Proto je zapotřebí, aby Syn člověka trpěl, aby skrze Jeho utrpení obdržela každá Boží vlastnost své nejvyšší vyjádření. Skrze kříž je obhájěn Boží majestát; Boží pravda je uchována a Boží spravedlnost je prokázána v soudu nad hříchem. Svatost, která vyžadovala takovou oběť, a láska, která ji opatřila, září svým nejjasnějším leskem. Jistě, Syn člověka svými utrpeními oslavil Boha.

Toto velké dílo vede ke třetímu tvrzení: „*Poněvadž Bůh oslaven jest v něm, i Bůh oslaví jej sám v sobě, a to hned oslaví jej.*“ Jestliže byl Bůh oslaven v Kristu, Bůh dá věčný důkaz uspokojení, které našel v díle Krista. Oslavený Kristus jako Člověk ve slávě je jediná odpověď přiměřená Jeho dílu na kříži a je věčným důkazem Božího uspokojení v tomto díle. V prvním ujiš-

tění: „*Nyní oslaven jest Syn člověka*“, nalézáme dokonalost Syna člověka. Ve druhém: „*Bůh oslaven jest v něm*“, vidíme dokonalost Jeho díla. Ve třetím: „*I Bůh oslaví jej sám v sobě*“, máme plné Boží uspokojení v tomto díle. Máme dokonalého Spasitele, který vykonal dokonalé dílo k dokonalému Božímu uspokojení. Jiné části Písma nám ukážou, že tento dokonalý Spasitel, toto dokonalé dílo a dokonalé Boží uspokojení jsou k dispozici pro všechny, neboť čteme, že „*dal sebe samého mzdu na vykoupění za všechny*“. A celé Boží uspokojení v Kristu a v Jeho díle dovoluje Bohu říci: „*Skrze toho zvěstuje se vám odpuštění hříchů.*“ (Sk 13,38)

Verš 33: – Oslavení Syna člověka v sobě zahrne oddělení od Jeho učedníků. Pán ve svém dokonalém soucitu sdílí trápení, které naplňuje srdce učedníků při myšlence na to, že budou oddělení od Toho, kterého se naučili milovat. Vícekrát se bude zmiňovat tóny lidské něžnosti o tomto nevyhnutelném oddělení a připraví jejich srdce na budoucí rozlomení pozemských pout, která je pojila k jejich Mistru (srovnej s 14,4.28.29; 16, 4–7.16.28).

Nikdy předtím se Pán neobrátil na učedníky s oslovením „*děti (synáčkové)*“; v původním jazyce to je výraz, který vyjadřuje lásku plnou soucitu. Takto s něžnou starostlivostí uvádí předmět nadcházejícího rozdělení. Ještě malou chvíli bude s nimi. Pán se vracel do slávy cestou, po které nikdo nemohl jít. Později budou věřící moci jít i cestou mučednické smrti, ale ne té smrti, se kterou se Pán měl setkat – to jest soudu nad hříchem. To byla ta cesta, ohledně které Pán mohl prohlásit: „*Kam já jdu, vy nemůžete přijít.*“

Verše 34 a 35: – Nadcházející rozdělení bude kromě toho znamenat, že učedníci budou zbaveni mocného pouta, které mezi nimi tvořila osobní přítomnost Toho, jehož všichni milovali. Proto jim Pán dává nové přikázání: „*Abyste se milovali vespolek: jako já miloval jsem vás, abyste i vy milovali jeden druhého.*“ Bylo poukázáno na to, že Pán označuje toto přikázání jako „*nové*“ v protikladu ke starému přikázání, dobře známému těmto židovským učedníkům: „*Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.*“ Nové přikázání říká: „*Abyste se milovali vespolek: jako já miloval jsem vás.*“ Kristus miloval láskou, která nikdy nebyla lhostejná ke zlému, a přesto zvítězila nad vší mocí zla. Jestliže milujeme jeden druhého podle vzoru velké lásky Krista, nebudeme tolerovat zlo jeden v druhém, ale najdeme prostředek, jak jednat se zlem, aniž bychom se přestali navzájem milovat. Jen pouto lásky podle božského vzoru ochrání věřící, z nichž každý má svou

vlastní osobnost s různými odstíny charakteru a povahy, aby byli spojeni mezi sebou.

Společnost osob spojených láskou bude věcí tak zvláštní na jevišti ovládaném žádostí a sobectvím, že i svět si uvědomí, že takoví lidé mohou být jen učedníky Krista. Svět nedovede ocenit víru a naději křesťanského kruhu; naopak může vidět a obdivovat, bez možnosti napodobovat, božskou lásku a její účinky. Takto se skupina, charakterizovaná láskou jedněch vůči druhým podle Kristova vzoru, stane svědkem pro Krista ve světě, kde On je nepřítomen, takže Kristus, jestliže je oslaven v nebi s Otcem, bude oslaven ve svatých na zemi.

Verše 36–38: – I když se závěrečný výjev týká Petra, obsahuje varování pro všechny. Jestliže učedníci jsou ponecháni ve světě, aby **oslavovali** Krista, nechť nezapomínají, že každý z nich má v sobě tělo, které je připraveno Krista **zapřít**. Šimon Petr, zjevně necitlivý k novému přikázání a myslící jen na nadcházející oddělení, se ptá, jako by odporoval tomu, čemu nerozumí: „*Pane, kam jdeš?*“ Pán odpovídá: „*Kam jdu, nemůžeš ty nyní jít za mnou, ale půjdeš potom.*“ Pán měl strpět smrt jako mučedník skrze ruce zlých lidí; ale, což je věc mnohem hroznější pro Jeho svatou duši, měl vejít do smrti jako svatá oběť pod Boží rukou. To jistě byla cesta, po které mohl jít jen On sám. Petr ho nemohl na této cestě následovat. Později, v letech, která přijdou, bude mít Petr velkou čest následovat Pána na cestě mučednické smrti.

V důvěře ve svou lásku k Pánu, jistý sám sebou, Petr ujišťuje: „*Duši svou (život svůj) za tebe položím.*“ Tak na sebe přitahuje vážné varování Pána: „*Amen, amen pravím tobě: Nezazpívá kohout, až mne třikrát zapřeš.*“ Jestliže tělo v nepravém učedníkovi může Pána zradit, u pravého učedníka může Pána zapřít. Avšak nezapomínejme, že láska Pána zvítězila nad Petrovým zapřením, neboť, jak jsme to viděli „*milovav své, kteří byli na světě, až do konce je miloval*“. Oklamáni důvěrou, kterou máme sami v sebe, můžeme jít až k zapření Pána, ale jsme milováni Pánem láskou, která nás neopustí.

NOVÉ PŘIKÁZÁNÍ

„**Přikázání nové** dávám vám, abyste se milovali vespolek; jako já miloval jsem vás, abyste i vy milovali jeden druhého. Po tom poznají všichni, že jste moji učedníci, budete-li mítí lásku jedni k druhým.“ (Jan 13,34)

Jeho hodina přišla; konečně září dům Otce
za temnou smrtí: jako nad údolím slunce,
nahore nad údolím Otcovy vůle.
Rozbřeskl se den, kdy Pán opustí ty své,
aby vstoupil na stezku, po níž jen sám jde;
a jak se stále víc dni všech dnů blíží,
tu Jeho duši břemeno trápení tíží:
Na Jeho srdci, dobře znám Boží lásce nejvyšší,
jeden dává spočinout své hlavě s rozkoší;
jiný bere skývu a odchází do noci:
Když takto osaměli, je slyšet Mistrův hlas –
„Pokud lidé mají poznat, že Moji jste zas,
pak vezměte si k srdci má slova na odchodu
– ať září vaše láska jednoho k druhému.“

Jan 14

Úvod

Slavnostně vážné výjevy a vážná slova v 13. kapitole jsou vhodným úvodem k velkému vývoji ve 14. kapitole. Ve 13. kapitole je ukázána na světle naprostá zkaženost těla, a to jak v nepravém tak i v pravém učedníkovi. Tělo dává v Jidášovi přednost několika ubohým stříbrným penězům před Božím Synem, a potom velmi ošklivým způsobem zradí Pána, když si k tomu použije znamení lásky. V Petrovi se učíme, že tělo ve věřícím se může snažit dodat si důvěryhodnosti a vyznávat lásku a oddanost Kristu. Člověk v těle je jen hlína v rukách ďábla a neodsouzené tělo ve svatém jen materiálem, který slouží ďáblu.

Odhalení netušeného zla v kruhu dvanácti, perspektiva velké ztráty, kterou mají utrpět, oznámení velmi blízkého zapření – to vše vrhá na malou skupinu temné stíny. Jeden z nich – jenž má v úmyslu zradit Pána – odešel do noci; Pán odejde tam, kam Ho nemohou následovat; Petr je blízko zapření svého Mistra. Zármutek, pokud ne zmatení duše, tíží jejich zarmoucená srdce, zatím co tíživý stín událostí padá na učedníky.

Petr, až do té chvíle tak horlivý, nyní mlčí. V průběhu těchto posledních rozhovorů už neuslyšíme jeho hlas. Pro tu chvíli všichni mlčí tváří v tvář odhalení, která Pán učinil: opustí je, Jidáš zradí a Petr zapře. A tehdy slyšíme, jak hlas Pána přerušuje mlčení těmito dojemnými slovy: „*Nermuť se srdce vaše.*“ Toto povzbuzující a utěšující poselství muselo být balzámem pro jejich zarmoucená srdce. Ale ačkoli se Pán obrací k jedenácti, vzpomeňme si, jak kdosi řekl, že „posluchačstvo je mnohem četnější, než se zdá. V první řadě tu je těch jedenáct; za nimi je obecná Církev... Ti, kteří jsou přítomni, jsou lidé jako my, ale jestliže jsou tam, oni sami draží srdci Pána, jak to ukazují slova plná něžnosti, jsou zároveň vzácní v Jeho očích jako představitelé všech těch, kteří v Něho uvěří skrze jejich slova.“

Tyto velké rozhovory přinášejí především úlevu a potěšení zarmouceným srdcím. Pán začíná tímto povzbuzením plným něžnosti: „*Nermuť se srdce vaše.*“ A když se blíží k závěru, slyšíme tato slova: „*Nermuť se srdce vaše, ani strachuj.*“

Sotva to byly starosti každodenního života, které zde má Pán na zřeteli, jakkoli jim mohlo být ulehčeno těmito něžnými slovy. Byla to úzkost, která

vznikla v srdcích vědomím odchodu Toho, jehož nekonečná láska si získala jejich náklonnosti. O něco později Pán řekne: „*Nyní pak jdu... Ale že jsem vám tyto věci mluvil, zármutek naplnil srdce vaše.*“ Byl to zármutek srdcí, která byla tak přitahována ke Kristu, že byla šťastná v Jeho přítomnosti a zarmoucena v Jeho nepřítomnosti. Být zanechán ve zlém světě, v němž je Kristus nepřítomen, to je bolestná zkouška pro srdce, které Jej miluje.

Aby odpověděl na tento zvláštní zármutek, Pán nás chce pozvednout nad hříchy lidí a nedostatky svatých do společnosti božských Osob. Vírou nás chce spojit se sebou v tom novém místě, kam šel; chce nás uvést do vztahu s Otcem v nebi a postavit nás pod vedení Ducha Svatého na zemi. Aby naše srdce byla potěšena, jsme uvedeni do vztahu s každou z Osob Božství: se Synem (verše 1–3); s Otcem (verše 4–14) a s Duchem Svatým (verše 15–26).

V průběhu těchto rozmluv tu bude napomenutí k nesení ovoce a vydávání svědectví ve světě, od kterého můžeme čekat – a my jsme o tom zpraveni předem – jen nenávisť, pronásledování a soužení. Avšak dříve, než budeme povoláni, abychom čelili protivenstvím vnějšího světa, jsme uvedeni do obecenství s božskými Osobami na místě uvnitř. Svaté obecenství domu nás připravuje na to, abychom se setkávali se zkouškami venku ve světě.

Učedníci ve vztahu s Kristem (Jan 14,1–3)

Kapitola začíná těmito něžnými a dojemnými slovy: „*Nermutiž se srdce vaše.*“ Kdo kromě Pána by mohl pronést slova naplněná takovou milostí ve chvíli tak vážné? Právě oznámil Petrovo trojí zapření, a tak jako výstraha je předcházena těmito slovy milosti: „*Ale půjdeš potom,*“ tak je následována dojemnými slovy: „*Nermutiž se srdce vaše.*“ Jidášovou zradou a Petrovým zapřením měli učedníci dobrý důvod být zarmouceni. A přece Pán říká: „*Nermutiž se srdce vaše.*“

V tomto začátku rozhovoru si Pán používá tři prostředků k ulehčení zármutku našich ustaraných srdcí.

Verš 1: – Nejprve před nás staví sám sebe jako předmět víry ve slávě. „*Věřte v Boha,*“ – kterého jste nikdy neviděli – a nyní Pán, který má zmizet jejich zrakům, aby vstoupil do slávy, může říci: „*I ve mne věřte.*“ Takto Kristus jako člověk ve slávě se stává zdrojem podpory pro srdce. Všechno na zemi nám může chybět, svět nás může pokoušet, tělo zrazovat, ale Kristus ve slávě zůstává neselhávajícím útočištěm víry. Jak to někdo řekl: „*Není*

možné nalézt pevnou útěchu kromě Krista.“ Ať jsou přátelé křesťané jakkoli opravdoví, ať jsou naši bližní jakkoli milí, jakkoli příznivé okolnosti, jakkoli dobré zdraví nebo slibná budoucnost – vůbec nic z toho, co máme na zemi, nemůže dát trvalou útěchu. Jen Kristus ve slávě zůstává Tím, ke kterému se víra může obrátit a ve kterém může nalézt stálou útěchu pro ty Jeho během dlouhé noci Jeho nepřítomnosti.

Verš 2: – Jako druhou útěchu pro naše zarmoucená srdce nám Pán zjevuje nové obydlí. *„V domě Otce mého jsou mnohé příbytky. Byť nebylo tak, pověděl bych vám.“* Máme nejen Krista ve slávě jako svůj neselhávající zdroj pomoci, ale máme dům Otce jako stálé bydlení. Neboť si všimněme, že slovo *příbytky* znamená ve skutečnosti dům, který, když ho jednou dosáhneme, už nikdy neopustíme – **zůstaneme** tam. Na zemi nemáme *„města zůstávajícího“*. Jsme zde poutníci a cizinci. Náš příbytek je v domě Otce. Kromě toho jsou v domě Otce *„mnohé“* příbytky. Na zemi nebylo pro Krista místo a je tu také málo místa pro ty, kteří jsou Kristovi; ale v domě Otce je místo pro všechny, kteří jsou Kristovi – pro velké i malé. Kdyby tomu bylo jinak, byl by to řekl svým učedníkům. Neshromažďoval by své učedníky kolem sebe a nebral by je z tohoto světa, kdyby je neměl uvést do sféry blaženosti, která je Jemu dobře známá: do domu Otce. Do tohoto domu Pán šel. Na kříži připravil ty své pro toto místo; Jeho přítomnost ve slávě připravuje místo pro ty Jeho. Takto jsme pozvednuti nad slabost a nedostatečnost všeho, co patří k zemi, a jsme přeneseni nad pomíjivé výjevy času, abychom vešli v duchu do lepšího světa a našli tam připravený příbytek v domě Otce.

Verš 3: – Jako třetí útěchu našeho srdce staví Pán před nás svůj návrat, aby nás vzal k sobě do tohoto domu. V daný čas nám jiné oddíly Písma odkryjí pořádek událostí ve vztahu k Jeho příchodu, ale zde je nám pro naši útěchu dáno poznat nejvyšší radost z Jeho příchodu. Jeho příchod učiní konec naší pouti po poušti. Uzdraví všechny trhliny mezi Božími dětmi; shromáždí v jedno rozdělené a rozptýlené svaté. Ukončí trápení, zkoušky a práce těch Jeho. Vytrhne nás z výjevu tmy a smrti a uvede nás do příbytku světla, života a lásky. To vše způsobí Jeho příchod a ještě více, ale především **nás uvede do Ježíšovy společnosti**. Jak to On říká. *„Poberu vás k sobě samému, abyste, kde jsem já, i vy byli.“* Co by bylo nebe bez Ježíše? Byť tam, kde *„smrti již více nebude“*, a kde *„ani kvílení, ani křiku ani bolesti nebude více“* – kde vše je svatost a dokonalost – bude jistě vzácné. Ale kdyby tam nebyl

Pán Ježíš, zůstalo by srdce neuspokojené. Svrchované štěstí, které nám přinese Jeho příchod, je, že budeme s Ním. On byl s námi v tomto světě tmy a smrti a my budeme s Ním ve věčném příbytku života – v domě Otce.

To je nejvznešenější pohled na Jeho příchod a On nám těmito slovy odhaluje tajná přání své lásky: mít ty své u sebe pro radost a uspokojení svého vlastního srdce. Touží po naší společnosti. Je v nebi předmětem naší víry, my jsme na zemi předměty Jeho lásky. Jestliže náš poklad je v nebi, tu Jeho poklad je na zemi. Kristus sám odešel, ale Kristovo srdce je zde na zemi a, jak to bylo velmi správně řečeno: „Jestliže Jeho srdce je tu, On sám není daleko.“

Jakou útěchu pro naše zarmoucená srdce obsahují tyto úvodní verše! Kristus ve slávě, náš neselhávající zdroj pomoci; dům ve slávě, která na nás čeká, a Člověk ve slávě, který touží po naší přítomnosti.

Jak požehnaný je způsob vyučování Pána a jak se liší od způsobu lidí! V následujících kapitolách nám dá vysvětlení týkající se naší cesty světem a bude nás upozorňovat na zkoušky a na pronásledování, která na nás přijdou. Ale nejprve a především nám odkrývá slavný cíl cesty. My bychom si ponechali tak vznešená témata až na konec rozhovoru. On používá jiný, lepší a dokonalejší pořádek! Nechce nás nechat čelit pouti nepřátelským světem, dokud nepostavil před naše srdce zůstávající příbytek u Něho v domě Otce. Chtěl by, abychom se dívali na cestu ve světle domu, ke kterému vede. „Cesta údolím je přeměněna,“ řekl kdosi, „od chvíle, kdy jsme uviděli výšiny za ním.“

I pro naši útěchu nám jsou tato nadzemská zjevení neviditelného světa ukázána prostými a známými výrazy. Pravdy tak vysoké, že mohou přivést k závratí i největší inteligenci, jsou vysvětleny tak prostými výrazy, že je může chápat i malé dítě, které věří v Pána Ježíše.

Učedníci ve vztahu k Otci (Jan 14,4–14)

Pán nám představil konec cesty, a nyní nám chce ukázat výsady, které máme v průběhu cesty. Ve verších, které následují, jsme uvedeni do vztahu k Otci. Ačkoli jsme ještě nedosáhli domu Otce, máme výsadu znát Otce – Toho, jemuž patří ten dům – dříve než tam vstoupíme. A jestliže jsme přivedeni k tomu, abychom už nyní znali Otce, je to proto, abychom mohli mít **přístup k Otci** v době, kdy procházíme světem. Velký účel této části rozhovoru je, abychom mohli „znát“ Otce, „vidět“ Ho a „přijít“ k Němu, a

abychom, když přicházíme k Otci, Mu mohli ve šťastné důvěře dětí předkládat své prosby ve jménu Krista.

Verše 4–6: – Pán uvádí toto velké téma takto: „*A kam já jdu, víte, i cestu víte.*“ Tomáš, zaměstnávající se zcela jinou myšlenkou, nechápe význam slov Pána. V odpověď na jeho otázku: „*Kterak můžeme cestu vědět?*“ Pán jasně ukazuje, že mluví o Osobě, ke které odchází, a ne pouze o nějakém místě, jak si to Tomáš chybně myslí. Kristus je cesta, která vede k této Osobě – k Otci. On je také Ten, v němž je předložena pravda o Otci. On je dále život, ve kterém může být okoušena pravda o Otci. A konečně tu není jiná cesta, jak jít k Otci, a proto Pán dodává: „*Žádný nepřichází k Otci než skrze mne.*“ Jsou to slova s hluboce vážným významem ve dni, kdy lidé zavrhují práva Syna a mluví o Bohu jako o Otci. Slova Pána předcházejí slova inspirovaného apoštola, který později napíše: „*Každý, kdo zapírá Syna, nemá ani Otce.*“ (1. Jana 2,23)

Verš 7: – Na druhé straně je pravda, že znát Syna znamená znát Otce. Proto Pán může říci svým učedníkům: „*Kdybyste znali mne, také i Otce mého znali byste; a již nyní jej znáte, a viděli jste ho.*“

Verše 8–11: – Filip, stejně jako Tomáš, se nedokáže pozvednout nad to, co je hmotné. Tomáš si představoval určité místo. Filip myslí na tělesné vidění, a proto říká: „*Pane, ukaž nám Otce, a dosti je nám.*“ Pán ve své odpovědi jasně ukazuje, že mluví o vidění víry. Dává otázku, která zkoumá srdce: „*Tak dlouhý čas s vámi jsem, a nepoznal jsi mne, Filipe?*“ Potom prohlašuje: „*Kdo viděl mne, viděl Otce.*“ Hledět nad vnější formy a vidět vírou Syna, znamená ve skutečnosti vidět Otce, neboť Syn je dokonalým zjevením Otce.

Nevěřící svět neviděl Syna. Vše, co viděl, byl někdo, o němž se říkalo, že je syn Josefův – tesař. Jen víra mohla v tomto pokorném člověku vidět jediného Syna, který přišel, aby dal poznat Otce. Jen Ten, jenž byl v lůnu Otce, nám mohl zjevit srdce Otce. Abraham nám mohl říci, že Bůh je Všemohoucí, Mojžíš nám mohl říci, že Bůh je „*JÁ JSEM*“ – věčný a neproměnný. Ale ani Abraham, ani Mojžíš nebyli dosti velcí, aby nám mohli zjevit srdce Otce. Nikdo, než jediné božská Osoba, není dostatečně velký, aby nám mohl zjevit božskou Osobu. Proto Pán ihned prohlašuje svoji dokonalou rovnost a totožnost s Otcem, neboť může říci. „*Já jsem v Otci a Otec ve mně.*“ To, že Syn prošel tímto světem, není pouze zjevení Otce a Syna, ale spíše **Otce v Synu.**

Když jsme vírou viděli slávu Syna, je snadné vidět Otce zjeveného v Synu. Poněvadž je roven a totožný s Otcem, Pán může ihned předložit svá „slova“ a „skutky“ jako zjevení Otce. Milost, láska, moudrost a moc, které zářily v Jeho slovech a Jeho skutcích, nám zjevují srdce Otce.

Verše 12–14: – Ale nadto jestliže Syn na zemi oslavil Otce, když svými slovy zjevil Jeho srdce, čím více bude Otec oslaven Synem, když Ten zaujme místo nahoře a dá ještě poznat srdce Otcovo „většími“ skutky učedníků. A konečně oslaví Otce, když vyslyší prosby adresované Otci ve jménu Krista.

V tomto bodě rozhovoru Pán přestává mluvit o výsledcích svých slov a svých skutků, které učedníci okoušeli, když ještě byl s nimi, a začíná mluvit o nových a hlubších výsledcích své moci po svém odchodu, aby byl u Otce. Přechod je vyznačen slovy: „*Amen, amen,*“ – slovy všeobecně užívanými k uvedení nové pravdy. Pán takto zjevuje svým udiveným učedníkům novou pravdu, že po Jeho odchodu bude ten, kdo v Něho bude věřit, konat skutky, které činil Ježíš sám, a co je ještě překvapivější, že bude činit **větší** skutky.

Pán spojuje toto větší zjevení moci se skutečností, že odchází k Otci. Když se vracel k Otci, šel ke zdroji vši moci a všeho požehnání. Takto přítomností Krista u Otce budou otevřeny všechny zdroje nebe na zemi tomu, kdo v Něho věří a modlí se v Jeho jménu.

Tyto přechodové verše nás vedou k historii prvotní církve, když místo jen několika učedníků, shromážděných pod službou Ježíše, byly skrze kázání apoštolů shromážděny tisíce; „*divy a zázraky mnohé se děly v lidu*“; Petrův stín stačil k tomu, aby dal uzdravení nemocným; mrtví byli vzkříšeni a „*divy veliké činil Bůh skrze ruce Pavlovy*“, takže i šátky, přinesené od jeho těla, uzdravovaly ty, na které byly položeny.

Tato velická moc byla k dispozici pro víru a projevovala se skrze modlitbu v Jeho jménu. Žádosti činěné ve jménu někoho jiného v principu zahrnují přivlastnění si jeho titulů, jeho zásluh, jeho práv. Pán svými slovy sám uděluje tuto výsadu těm, kteří jsou ve vztahu k Němu skrze víru. Pro učedníky to bylo něco nového, aby prosili ve jménu Krista. A jako vše v těchto rozhovorech, také toto je výsledek odchodu Pána, neboť prosit v Jeho jménu předpokládá Kristovu nepřítomnost. Výraz „*prosít v mém jménu*“ se v těchto odstavcích vyskytuje pětkrát.

Takto ve slovech a skutcích Pána Ježíše na zemi poznáváme srdce Otce; a poznáváme Otce ještě přes ty „větší“ skutky, činěné učedníky pod vedením

Pána shůry; konečně poznáváme lásku Otce, když vidíme Pána jednat pro nás v odpověď na naše prosby k Otci ve jménu Krista.

Ve světě, který se od Boha vzdálil, kde všichni hledají své vlastní zájmy, byl Pán vždy jedno s Otcem v myšlenkách, v úmyslech a v lásce a nalézal svou největší radost ve vůli Otce. Ačkoli svět hříchu z Něho učinil muže bolesti, nalézal nepřerušovaný odpočinek a ustavičnou radost v lásce Otce. Do téhož požehnaného vztahu k Otci by nás chtěl uvést, abychom i my nalézali své zalíbení, svůj odpočinek a svoji radost v lásce Otce.

Vše bylo zjeveno v Synu. Láska Otcova srdce, úmysly Otcových myšlenek, milost Otcovy ruky, vše bylo zjeveno v Kristu, Synu. A to vše bylo také zjeveno jako **naš přítomný podíl**. Až budeme v nebi, nebudeme mít jiné zjevení Otce než to, které máme nyní. Vše bylo zjeveno na zemi. Jediný rozdíl bude ten, že nyní vidíme přes sklo, nejasně, ale potom tváří v tvář. Přesto to, z čeho se plně budeme těšit v nebi, bylo plně zjeveno na zemi. Čekáme, až bude sláva domu Otce odkryta naším udiveným očím, ale láska Otcova srdce byla zjevena k radosti našich srdcí na zemi, ačkoli, žel, naše slabá víra jistě dala jen ubohou odpověď na toto zjevení.

Učedníci ve vztahu k Duchu svatému (Jan 14,15-31)

Když Pán přenesl myšlenky učedníků přes přítomnost do blízké budoucnosti, začíná odkrývat druhou velkou událost, která bude vyznačovat budoucí dny. Nejenže Pán odcházel k Otci, ale Duch Svatý měl přijít od Otce k nim.

Pán takto připravuje učedníky na důležité změny, které se mají udát. Syn se vrátí k Otci, aby zaujal místo jako člověk ve slávě; Duch Svatý přijde učinit svůj příbytek ve věřících jako božská Osoba na zemi. Tyto dvě obdivuhodné události uvedou křesťanství a dají vzniknout Církvi; budou podporovat církev během její cesty v tomto světě, budou ji ochraňovat před zlem, které vládne ve světě, podpoří ji ve svědectví pro Krista, a konečně představí církev Kristu ve slávě.

Zde však Pán neodhaluje velké učení o Církvi a o jejím utvoření, ani o svědectví, které církev bude vydávat skrze Ducha. Chvilé pro taková zjevení ještě nepřišla. Pán má spíše před sebou hluboké duchovní zkušenosti, z nichž se věřící budou těšit skrze příchod Ducha. To odpovídalo takové chvíli. Myšlenka na ztrátu Někoho, kdo jim byl tak drahý – z jehož přítomnosti se radovali – naplňovala jejich srdce smutkem. Proto Pán mluví o pří-

chodu jiného Utěšitele, někoho, kdo nejen rozptýlí jejich pocit osamělosti, ale který povede jejich srdce do hlubšího a intimnějšího poznání jejich Mistra, než tomu bylo ve dnech, kdy byl mezi nimi na zemi. Tato skrytá sdělení okoušená Duchem připraví učedníky, aby byli svědky pro Krista v moci Ducha. Nemůžeme říci, že je naše svědectví pro Krista často tak slabé proto, že se málo těšíme z tohoto osobního vztahu s Kristem, do kterého nás může uvádět jen Duch? Snažíme se uplatnit ve službě, aniž bychom žili skrze Ducha v skrytém obcenství s Otcem a se Synem. Pán ukazuje, co budou tato tajná sdělení, a to dává této části posledního rozhovoru takovou cenu. Je to vnitřní okruh, ve kterém je věřící uveden do společnosti božských Osob, aby v náležitý čas mohl vydat svědectví Kristu venku ve světě, ze kterého Kristus odešel.

Verš 15: – Způsob, jímž Pán uvádí velké téma příchodu Ducha Svatého, je velmi překvapivý. Říká: „*Milujete-li mne, přikázání mých ostříhejte.*“ V průběhu Evangelia podle Jana jsme vícekrát slyšeli mluvit o lásce Pána k Jeho učedníkům. Nyní se po prvé jedná o lásku učedníků k Pánu. Dar Ducha je takto ve vztahu ke skupině osob, které milují Pána a poslouchají Ho. Pro takovou společnost se Pánu líbí prosit Otce o Utěšitele. A neznamenal kromě toho tato slova, že moc Ducha může být zakoušena jen takovým, jehož život se vyznačuje láskou a poslušností vůči Pánu?

V předcházejících verších Pán mluvil o víře a o modlitbě (verše 12–14). Nyní mluví o lásce a o poslušnosti. Chce nám takto dát na srozuměnou, že hluboké duchovní zkušenosti, do kterých uvádí Utěšitel, jsou podílem těch, již jsou charakterizováni **vírou**, která Pánu věří, **závislostí**, která se modlí v Jeho jménu, **láskou**, která lne k Pánu, a **poslušností**, která ráda zachovává Jeho přikázání. To jsou velké mravní charakteristiky, které připravují duši, aby měla užitek z přítomnosti Ducha. Nestačí to, že Duch v nás přebývá; je třeba, aby srdce a život byly v stavu, který odpovídá Duchu.

Verš 16: – Na začátku Evangelia Jan Křtitel oznámil, že Pán bude křtít Duchem Svatým. Později, ve spojení s návštěvou Pána v Jeruzalémě, je nám jasně řečeno, že pod obrazem živé vody Pán Ježíš mluvil o Duchu, kterého přijmou ti, kdo v Něho uvěří; a nadto, že tento velký dar ještě nebyl udělen, protože Kristus ještě nebyl oslaven. Nyní, když přišla ta chvíle a Pán má být oslaven, se také sluší, aby On sám odhalil svým učedníkům velkou pravdu o příchodu této božské Osoby na zem.

Velmi požehnaným způsobem, který dokonale odpovídá okolnostem, Pán mluví o Duchu Svatém jako o Utěšiteli. Jakkoli velké a rozmanité jsou aktivity Ducha, v té chvíli učedníci zvláště potřebovali útěchu. Ve jménu „Utěšitel“ je však hlubší význam, který nám snadno může uniknout, neboť podle novodobého významu slova se používá hlavně na někoho, kdo má s námi soucit v našich trápeních. Ve svém prvotním smyslu je to někdo, kdo „se zdržuje u někoho, aby ho posiloval, aby mu přišel na pomoc a aby ho povzbuzoval“.¹ Takto budou mít učedníci v Utěšiteli někoho, kdo bude s nimi, aby je posiloval v jejich slabostech a potěšoval v jejich trápeních.

Nadto Pán mluví o Duchu Svatém jako o „*jiném Utěšiteli*“, a tak srovnává toho, který má přijít, se sebou samým, neboť nebyl On snad s nimi, aby je podporoval, povzbuzoval a utěšoval? A konečně Pán se sebou samým Utěšitele jen nesrovnává, ale ukazuje i rozdíl. Pán s nimi byl jen několik krátkých let, zatím co Utěšitel, který má přijít, s nimi bude věčně. Četné oddíly Starého zákona mluvily o Duchu Svatém, který přicházel na určité muže a pro určitou dobu přebíral za zvláštním účelem kontrolu nad jejich životem. Ale že božská Osoba přijde, aby zůstala věčně, byla věc naprosto nová.

Verš 17: – Dalším rozdílem mezi Kristem a touto Osobou, která měla přijít, je to, že zatím co Kristus je pravda, Duch Svatý je nazván „*Duchem pravdy*“. V Kristu máme pravdu představenou objektivně. Duch pravdy nám dává uchopit vše, co je představeno v Kristu.

Ještě na rozdíl od Pána je Duch Osoba, kterou svět nemůže přijmout nebo poznat, „*protože ho nevidí*“. Kristus přišel v těle; mohl být od lidí viděn a byl tak představen způsobem, který jimi mohl být přijat. Duch Svatý nepřijde v těle a není představen jako schopný být viděn tělesně nebo poznán rozumově. Pro svět není božskou Osobou, ale nanejvýš mystickým a nejasným vlivem. Pro učedníky nebude jednoduše vlivem, ale Osobou, která bude **s nimi**, na rozdíl od Krista, který je měl opustit. Bude **v nich**, na rozdíl od Krista, který byl s nimi, ale ne v nich.

Verše 18–20: – Když promluvil o Osobě Ducha Svatého, Pán začíná v těchto verších rozvíjet normální působení Jeho přítomnosti ve věřících. Odchod Pána k Otci a příchod Ducha neznamenal, že ztratí jednu božskou Osobu a obdrží jinou. Správně bylo řečeno: „Není to zaslíbení náhrady, která vylučuje“.

¹ Slovo je odvozeno z latinského *con* – společně, a *fortis* – silný. Toto užití se nalézá také ve Filipským 4,13: „*Všechno mohu v Kristu, který mne posiluje.*“

čuje přítomnost Krista, ale prostředku, který ji zajišťuje.“ Proto Pán může říci svým učedníkům: „*Neopustím vás (jako) sirotky; přijdu k vám.*“ Také bylo řečeno, že když Kristus byl zde na zemi, Otec nebyl daleko: „*Nejsem sám, neboť Otec je se mnou.*“ A jestliže tu je Utěšitel, Kristus není daleko.

Jestliže 18. verš nám říká, že příchod Ducha nám dá zakoušet přítomnost Krista po našem boku, dva následující verše rozvíjejí účinky této přítomnosti Krista ve věřících. Pán je vyjadřuje ve třech prohlášeních: „*uvidíte mne*“; „*budete žít*“; „*poznáte*“. Duch Svatý nepřijde, aby nám mluvil o sobě nebo aby nás zaměstnával sebou, ani proto, aby vytvořil nějakou bohoslužbu Duchu, nýbrž aby vedl duši ke Kristu. Za malý čas svět už neuvidí Krista, ale když ten zmizí jeho zrakům, bude vždy v moci Ducha předmětem víry pro věřící. Pro svět bude Kristus už jen historickou osobností, která žila příkladným životem a zemřela mučednickou smrtí. Pro věřící zůstane živou Osobou, jejíž přítomnost budou moci uskutečňovat a okoušet skrze moc Ducha. Ba ještě více, když Ho věřící budou vidět, budou žít. Lidé světa žijí, protože svět existuje se svými zábavami, svou politikou a společenským životem. Když tyto věci chybí, světský život přestává mít půvab. Křesťan žije, protože Kristus žije; a stejně jako Kristus, předmět našeho života, žije vždy, i život věřícího je věčný život.

Skrze Ducha věřící ještě ví, že Kristus je v Otci, že věřící jsou v Kristu a že Kristus je ve věřících. Víme, že Kristus má nejvyšší místo v lásce Otce; že my máme místo v srdci Krista a že Kristus má místo v našich srdcích. Svět nemůže ani „vidět“, ani „žít“, ani „znát“. Je slepý ke slávám Krista; je mrtvý ve svých proviněních a ve svých hříších; nezná Boha; ale v moci Ducha tu bude společnost lidí na zemi, kteří „vidí“, „žijí“ a „znají“. Mají Krista ve slávě za předmět své duše; život, který nalézá svoji radost a své zalíbení v Kristu, a známost místa, které mají v Jeho srdci.

Verše 21–24: – Verše 18–20 nám ukázaly normální účinek příchodu Ducha. Verše, které následují, předkládají duchovní vlastnosti, které dovolí každému věřícímu, aby se chápal výsad, které nám jsou otevřené v moci Ducha, a radoval se z nich. Ačkoli se vyznávající křesťanstvo, žel, vážně vzdálilo od těchto normálních poměrů, je utěšující vidět, že to, co by mělo být pravda o celku, může být ještě okoušeno jednotlivcem. Proto je důležité všimnout si, že od tohoto bodu se vyučování Pána stává v podstatě individuální. Až sem Pán používal zájmeno „vy“ (verše 18–20); nyní používá slova jako „ten“, „kdo“ (verše 21–24).

Láska a poslušnost jsou dvě velké a nutné podmínky pro činění těchto hlubších zkušeností. Pán už řekl: „*Milujete-li mne, přikázání můjch ostříhejte.*“ Nyní říká: „*Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje.*“ Právem bylo řečeno, že první verš představuje lásku jako pramen poslušnosti, druhý představuje poslušnost jako důkaz lásky. Každý výraz myšlenek Otce byl přikázáním pro Krista a stejným způsobem každé vyjádření myšlenek Krista je přikázáním pro toho, kdo Jej miluje. Ten, který miluje Krista, bude milován Otcem a Kristem. Učiní zvláštním způsobem zkušenost lásky božských Osob. Takovému se Pán chce zjevit.

Juda (ne ten Iškariotský) zasahuje nyní otázkou: „*Pane, jak je to, že se chceš zjevit nám a ne světu?*“ Juda, naplněn židovskými myšlenkami a nadějemi, je těmito sděleními rozladěn. Neuvědomuje si změnu, která má nastat, Ine ještě k myšlence viditelného království a nedokáže pochopit, jak se toto království má ustavit, jestliže se Pán nezjeví světu. Jeho bratři podle těla měli obdobné myšlenky, když řekli: „*Činíš-li takové věci, zjev se světu.*“ (Jan 7,4) I nyní z téže neznámosti o povolání Církve a o charakteru dne, v němž žijeme, existují praví křesťané, kteří říkají mnoha různými způsoby Pánu: „*Ukaž se světu.*“ Takoví by rádi učinili z Krista vůdce filantropických aktivit a střed velkých hnutí pro zlepšení světa. Snaží se přivést Krista zpět do světa a nechápou, že Duch Boží přišel, aby věřící vyjmul z tohoto světa a vedl je ke Kristu v nebi.

Na první pohled se zdá, že odpověď Pána vůbec neodpovídá na otázku, položenou Judou. Ještě nepřišla chvíle pro plné vysvětlení nebeského charakteru křesťanství. Nicméně odpověď Pána napravuje mylné myšlení učedníků. Juda myslel na viditelné zjevení před světem; Pán mluví o zjevení jednotlivci – Juda mluví o světě; Pán mluví o „*někom, kdo*“. Svět zavrhl Pána a Pán skončil se světem jako takovým. Nadále bude jednat s jednotlivci vztahy ze světa mocí a přitažlivostí Toho, k němuž jsou jejich srdce přivázána láskou. Pán ve své odpovědi rozvíjí tuto pravdu. Nejenže ten, kdo miluje Pána, bude zachovávat Jeho přikázání, jak to už bylo řečeno, ale bude zachovávat Jeho „*slova*“. To je více než Jeho přikázání. Jeho přikázání vyjadřují Jeho myšlenky týkající se podrobností našeho chození. Jeho „*slovo*“, jak nám to říká následující verš, není pouze Jeho vlastní slovo, ale slovo Otcovo, který Ho poslal; vyhlašuje vše, co přišel zjevit o srdci Otce a o radách Otce pro nebe a svět v budoucnu. Jeho „*přikázání*“ vrhají potřebné světlo na naši cestu; Jeho „*slova*“ osvětlují slavnou budoucnost, když zje-

vují rady Otcova srdce. Příchyllost k Jeho slovům proto připravuje příbytek Otce v srdci; takto Pán může nyní říci: „*Přijdeme a příbytek u něho učiníme.*“

Verše 25 a 26: – První slova těchto veršů uvádějí nový oddíl ve sděleních Pána. Postavil před nás požehnání, která budou normálním podílem věřících skrze Ducha (verše 18–20), a potom ta, která budou přístupná každému věřícímu jednotlivě (verše 21–24). Nyní Pán mluví o příchodu Ducha Svatého více zvláště ve spojení s jedenácti. Poprvé je Utěšitel nazván výslovně „Duch Svatý“. Mluví se o Ném jako o božské Osobě, která bude poslaná Otcem ve jménu Krista. Přijít ve **jménu** Krista nám označuje, že přijde, aby představoval zájmy Krista během Jeho nepřítomnosti. Není tu proto, aby vyvyšoval věřící, aby je činil velikými zde, ani aby zastával jejich pozemské zájmy. Jeho jedinou věcí ve světě, který zavrhl Krista, je přitahovat ke Kristu, shromažďovat lid pro Krista, vyvyšovat Krista. V průběhu těchto posledních sdělení uvidíme, že Duch se zabývá zájmy Krista trojím způsobem. Nejprve v této kapitole probuzuje naše náklonnosti pro Krista; za druhé v 15. kapitole otevírá naše ústa ke svědectví pro Něho; za třetí v 16. kapitole nás podpírá tváří v tvář odporu světa a staví před nás rady Otce pro budoucí svět.

Zde je velkým dílem Ducha zaměstnávat nás Kristem samým. Naši lásku k Nému vzbuzuje dvěma způsoby. Nejprve Pán říká jedenácti: „*vyučí vás všem věcem*“. „Všechny věci (všechno)“ z 26. verše jsou v protikladu k „těmto věcem (tomuto)“ z 25. verše. Pán mluvil o určitých věcech, ale jiné, které se vztahují ke slávě Krista, přesahovaly v této chvíli chápání jedenácti. Pán byl ve svých sděleních limitován omezenou duchovní schopností učedníků. Příchodem Ducha se duchovní chápání zvětší a dovolí Duchu sdělit „všechny věci“ spojené s Kristem ve slávě. Za druhé Pán může říci: Duch vám „*připomene všecko, co jsem vám řekl*.“ Nejen zjeví nové věci týkající se Krista v Jeho novém postavení – věci, které nás přenášejí až do věčné slávy – ale připomene sdělení plná milosti učiněná Kristem během Jeho pobytu na zemi. Vše, co je Kristovo, minulé, přítomné a budoucí, je nekonečně vzácné. Nic z toho, co je Jeho, nebude ztraceno. Jak důležité bylo pro ty, kteří svými slovy a svými spisy měli vyučovat druhé, že jim budou slova Pána připomenuta božskou Osobou. Aby nám sdělili tato slova, nejsou odkázáni na svou vlastní nedokonalou paměť. Sdělení, která učiní o

Jeho slovech, budou mít absolutní dokonalost Toho, který je připomíná bez jakékoli příměsi lidské slabosti.

Verše 27–31: – Verši, které předcházejí, Pán uzavřel tuto požehnanou službu, která uvádí ty Jeho do vztahu s božskými Osobami. Tato služba povzbuzení a potěšení – toto obecenství s božskými Osobami – připravuje učedníky na odchod Toho, kterého milují. Takto může Pán v těchto posledních verších mluvit svobodněji o svém brzkém odchodu.

Ale jestliže odejde, zanechá svůj pokoj svým učedníkům. Ve vnějších okolnostech byl mužem bolestí, který věděl, co to je utrpení. Na všech stranách se musel setkávat s odporováním hříšníků, ale když chodil v obecenství s Otcem a v poddanosti do Jeho vůle, vždy se těšil pokoji srdce. Ten samý pokoj bude podílem věřícího, jestliže bude udržovat toto obecenství s božskými Osobami a nechá se vést Duchem, aby dával stranou svoji vůli. Uprostřed zmítaného světa bude srdce věřícího chráněno Kristovým pokojem. To bude pokoj sdílený s Kristem, neboť když dal pokoj svým učedníkům, nedal jako svět, který se musí zbavit toho, co dává.

Kromě toho jestliže Pán odejde, bude to jen pro nějaký čas. Vráť se. Mezi tím se nezištná láska bude radovat z toho, že Jeho cesta utrpení je skončena a že On půjde k Otci. Jasně je upozorňuje na svůj odchod, aby – když k tomu dojde – jejich víra nebyla otřesena.

Po tomto už nebude s nimi mnoho mluvit; neboť přichází kníže tohoto světa. To znamená, že dojde k poslednímu velkému střetnutí, které zničí moc satana. Triumf nad satanem je zajištěn, neboť ďábel nemá v Kristu nic. Jeho smrt nebude výsledkem moci satana, ale lásky Krista k Otci. Jeho dokonalá poslušnost až k smrti je věčným důkazem Jeho lásky k Otci.

Po těchto slovech, která svědčí o Jeho lásce k Otci a o Jeho poslušnosti, Pán končí tuto část svých rozhovorů a říká: „*Vstaňte, pojďme odtud!*“ Z lásky k Otci jde kupředu, aby činil vůli Otce; ale spojuje se se svými učedníky. Přejde chvíle, kdy, jak to Pán už řekl: „*Kam já jdu, vy nemůžete přijít.*“ Ale ještě je několik kroků, které s Ním mohou učinit, i když, pokud jde o ně, jsou to váhavé kroky. Takto společně opouštějí horní síň a vycházejí do vnějšího světa.

Dlouhé roky již přešly – dál se valí čas –
stíny houstnou, noc velmi ztemněla;
my stále čekáme, že přejdem do světla,
když svého Pána, Mistra uslyšíme hlas:
„Vstaň, přítelkyně má, krásná má, a pojď!“
Ve Své lásce touží, bychom okusili
Jeho přítomnosti blaho už i nyní,
kdy pro nevěstu Svoji přijde její choť.
Takto mluví ve snaze, by naše srdce získal:
„Jestliže Mne někdo, abych vešel, pozval –
jestliže Mne miluje a se Mnou díl chce míti –
ať poslouchá Mých slov, a tak se bude díti:
má přítomnost přinese jeho srdci jas,
Já budu večeret s ním, a on se Mnou zas.“

Jan 15

Úvod

Velkým cílem rozhovoru ve 13. kapitole je uvést věřící do správných vztahů s Kristem a jedněch k druhým, aby mohli okoušet obecenství s Kristem – „mít díl“ s Ním – v novém postavení, které zaujal jako Člověk v domě Otce. V rozhovoru, který následuje ve 14. kapitole, je nám dopřáno vidět věřící v požitku tohoto obecenství s božskými Osobami – s Kristem v domě Otce; s Otcem, zjeveným v Synu, a s Duchem Svatým, poslaným od Otce.

Tyto dva rozhovory jsou oddělené od těch, které následují, slovy Pána: „*Vstaňte, pojďme odtud.*“ (14,31) Když Pán řekl tato slova, vychází se svými učedníky z horní síně do vnějšího světa. Charakter rozmluv, které následují, je v souladu s místem, kde jsou vysloveny; neboť nyní jsou učedníci viděni jako nacházející se ve světě, z něhož byl Kristus vyvržen, a nesou ovoce pro Otce a vydávají svědectví o Kristu. Právem kdosi řekl: „V první části je převládající notou útěcha vzhledem k Jeho odchodu; ve druhé je to naučení pro stav, který z toho vznikne. V jedné jako v druhé Ten, který mluví, vyučuje; v jedné jako v druhé těší.“

Plán tohoto nového rozhovoru je zřejmý:

1. Verše 1 až 8 mají za téma nesení ovoce pro Otce.
2. Verše 9 až 17 představují křesťanskou společnost – okruh lásky – jediné místo, kde může být ovoce pro Otce.
3. Verše 18 až 25 před nás staví svět bez Krista – okruh nenávisti – který obklopuje křesťanskou společnost.
4. Verše 26 až 27 před nás staví Utěšitele – Ducha Svatého – vydávajícího svědectví Pánu ve slávě a dávajícího učedníkům schopnost vydávat svědectví Kristu na zemi.

Nesení ovoce (Jan 15,1–8)

Pán uvádí předmět nesení ovoce těmito slovy: „*Já jsem ten vinný kmen pravý a Otec můj vinař jest.*“ Taková slova se musela jevit jako zvláštní uším jedenácti, kteří byli zvyklí ze Žalmů a proroků považovat Izrael za vinnou révu. Žalm 80 mluvil o Izraeli jako o vinném kmeni přeneseném z Egypta. Izaiáš v písni milého o jeho vinici představuje v obrazu vinného kmene lásku a péči, kterými Hospodin na Izraeli nešetřil. Jeremiáš mluví o

Izraeli jako o „*vinném kmeni výborném*“. Žel, Izrael nepřinesl ovoce pro Boha. Izaiáš naříká, že přinesli jen „*plané víno*“, a Jeremiáš naříká, že se proměnila „*v plané réví cizího kmene*“. Stejně tak Ozeáš mluví o Izraeli jako o „*vinném kmeni prázdném*“, který nese jen „*ovoce sobě*“, ale nic pro Boha (Iz 5,1–7; Jer 2,21; Oz 10,1).

V průběhu let snášející trpělivosti Bůh různými způsoby stavěl Izrael na zkoušku; hledal ovoce, ale našel jen plané víno. Poslední a nejvyšší zkouškou byla přítomnost milovaného Syna. Vědomé zavržení Syna bylo posledním důkazem, že Izrael je skutečně „*planým révím*“ a „*vinným kmenem prázdným*“.

Takto přišla chvíle, aby učedníkům zjevil, že Izrael je dán stranou: jestliže mají nést ovoce, pak už ne jako spojení s Izraelem – neplodným révím, ale s Kristem, tím pravým vinným kmenem. Kristus a Jeho učedníci zaujmou místo Jeruzaléma a jeho dětí.

I když nás slova Pána uvádějí do toho, co na zemi nahrazuje Izrael, přece nám nepředstavují křesťanství v jeho nebeských vztazích. Nehledí na věřící jako na sjednocené skrze Ducha Svatého s Kristem v nebi a jako na údy Jeho těla – což je životní spojení, které nemůže být zrušeno – ale jako ve vztahu s Ním na zemi ve vyznání, že jsou Jeho učedníky. Toto vyznání může být skutečné, anebo může být jen vnějším vyznáním, a proto Pán mluví o dvou druzích ratolestí: o těch, které mají život a které jej ukazují ovocem, jež přinášejí, a o těch, které nemají život a které jsou vyvrženy ven a spáleny.

Jak vhodné je tedy, že mezi všemi stromy je zde užít jako obraz vinný kmen, vzhledem k tomu, že tématem tohoto rozhovoru je „ovoce“ jako důkaz pravého učednictví! Jiné stromy mohou být užitečné nezávisle na svém ovoci; tak tomu není u vinné révy. Když Ezechiel mluví o révovém dřevu, ptá se: „*Zdaliž vzato bude z něho dřevo k udělání něčeho? Zdaliž udělají z něho hřebík k zavěšování na něm všelijaké nádoby?*“ (Ez 15,3) Jestliže réva nepřináší ovoce, je zbytečná.

Jaký je tedy duchovní význam ovoce? Nemůžeme říci, že **ovocem je zjevo-vání Krista ve věřícím**. V Galatským 5,22 čteme, že „*ovoce Ducha jest: Láska, radost, pokoj, tichost, dobrotivost, dobrota, věrnost, krotkost, středmost*“. Ale není to nádherný popis Krista, poníženého člověka, jenž zde kráčel v pokoře? Jestliže tedy je takové ovoce vidět ve věřících, bude výsledkem ukázání Krista v Jeho lidu. Kristus osobně odešel z této scény,

ale Božím přáním je, aby Kristus zůstal viděn ve svých mravních rysech v těch, kteří jsou Jeho. Kristus osobně odešel do domu Otce; Kristus ve svých mravních rysech pokračuje, abychom tak řekli, v těch svých na zemi.

Ovocem není právě jen vykonávání nějakého daru, ani služba nebo skutek. Jsme jistě napomínáni, abychom „*chodili hodně Pánu ke vsí jeho líbezosti, v každém skutku dobrém ovoce vydávající*“ (Kol 1,10). Ale tento oddíl, i když ukazuje, jak skutečnost nesení ovoce je úzce spojena s dobrými skutky, přece mezi nimi jasně rozlišuje. Dobré skutky mají být vykonávány způsobem tak podobným Kristovu, že mezi skutky, které jsou k užtku člověku, je nalezeno ovoce přijatelné pro Boha. Přirozený člověk může konat mnoho dobrých skutků, ale v těchto skutcích se nenajde ovoce pro Boha. Cožpak nás apoštol v 1. Korintským 13 neupozorňuje, že můžeme být činní ve službě a dobrých skutcích, a přece nemít „lásku“, nejvýbornější vyjádření ovoce?

Kdyby služba a skutky byly ovocem, bylo by omezeno velkou mírou na ty, kteří mají nějaký dar a schopnosti; ale jestliže je ovoce zjevování Krista, pak se stává nesení ovoce věcí možnou, a také výsadou pro každého věřícího, od nejstaršího k nejmladšímu.

Kdo z těch, kteří milují Krista a obdivují dokonalosti Toho, jehož celá osoba je obdivuhodná, by si nepřál nějakou mírou zjevovat Jeho milosti, a tak přinášet ovoce? Jestliže toto je přání srdce, jsou nám Pánem ukázány tři zdroje pomoci a prostředky, aby nám pomohly uskutečnit naše přání. Nejprve Otcova péče plná lásky, potom praktické očisťování skrze slovo Krista, a konečně odpovědnost věřícího zůstat v Kristu.

Otcova péče je představována metodami použitými vinařem. Nejprve se, žel, může stát, že některé ratolesti, i když mají živé spojení s kmenem, nesou ovoce. Ty Otec odřezuje. Tyto ratolesti jsou naprosto odlišné od suchých ratolestí z 6. verše, které jsou uvrženy na oheň a shoří. Zde je to Otec, který je dává pryč, tam jsou to lidé, kteří je házejí pryč. Nebyli v Korintu někteří svatí, jejichž chození bylo takové, že je Otec nechtěl ponechat zde na zemi, aby neuváděli pohanění na jméno Krista, a vzal je domů, tak jak čteme: „... a spí mnozí“ (1. Kor 11,30)? Potom tu je činnost Otce plná milosti vůči těm, kteří nesou ovoce, aby nesli více ovoce. Ty On čisť. Výchova a kázeň Otce mají za cíl odejmout vše, co brání zjevování charakteru Krista. Jistě to může být bolestivé, neboť „*každé trestání, když přítomné jest, nezdá se býti potěšené, ale smutné, než potom rozkošné ovoce*

spravedlnosti přináší těm, kteří by v něm pocvičení byli“ (Žid 12,11). Jestliže jsme pocvičení před Otcem, pokud se týká Jeho péče o nás, nebudeme zatrpklí a naplnění hořkostí kvůli těžkostem, ale spíše utišení a vyzrálí. Výsledkem bude, že v nás bude vidět charakter Krista a my poneseť ovoce.

Verš 3: – Za druhé tu je láskyplná péče Pána o nás, abychom nesli ovoce. On může říci: *„Již vy čisti jste pro řeč, kterou jsem mluvil vám.“* Jedná se o praktické oddělení, působené Jeho Slovem, od všeho, co se neslučuje s Kristem. V té chvíli byli učedníci čistí: cožpak jejich nohy nebyly v rukou Pána? Voda, použitá Jeho rukama skutečně vykonala své očištné dílo. Jestliže my chceme znát něco z praktického očišťování Slova, učiníme dobře, když se posadíme k Jeho nohám jako kdysi Marie a budeme naslouchat Jeho Slovu. Všichni víme, co to je jít k Němu se svými vyznáními, svými těžkostmi a svými cvičeními. Je dobře, že víme, že On naslouchá našim váhavým slovům, ale může být, že jsme zřídka sami s Ním prostě proto, abychom byli v Jeho společnosti a abychom **naslouchali Jeho slovům**. A přece, co může být vhodnějšího k našemu očišťování a k působení ovoce, než sedět u Jeho nohou a poslouchat Jeho slova? Marie, která vyvolila tuto dobrou stránku, přinesla ovoce tak vzácné Kristu, že On může říci: *„Kdekoli kázáno bude evangelium toto po všem světě, také i to bude praveno, co učinila tato, na památku její.“* (Mat 26,13)

Verše 4 a 5: – Třetí prostředek, kterým může být život učedníka učiněn plodným, se nalézá v jeho vlastních rukou. Je shrnut výrazem dvakrát opakovaným: *„Zůstaňte ve mně.“* Zůstat v Kristu představuje naši výsadu i naši odpovědnost ustavičně kráčet v závislosti na Kristu. Jak to kdosi řekl, zůstat v Kristu je „být v navyklé praktické blízkosti srdce u Něho“. Jestliže jsme se naučili, že ovoce je zjevování mravního charakteru Krista, vyjádřeného „láskou, radostí, zdrženlivostí“, uvědomíme si, že takový ideál nemůže být dosažen našimi vlastními silami. Uskutečňování mravní výtečnosti ovoce na jedné straně a krajní slabost, která nás charakterizuje, nás přesvědčí o pravdivosti slov Pána: *„Beze mne (oddělení ode mne) nemůžete nic učinit.“* Jeho ovoce může být vskutku sladké našim ústům, ale podíl na Jeho ovoci můžeme mít jen tehdy, když zůstáváme v Jeho stínu. Bez světla a tepla slunce by réva nemohla přinášet hrozny. Stejně tak budeme my bez ovoce, když nezůstáváme ve světle a lásce Kristovy přítomnosti. Jestliže zůstaneme v Kristu, Kristus bude v nás, a jestliže je Kristus v nás, budeme zjevovat výtečné charakterové rysy Krista.

Je tedy zřejmé, že nebudeme moci nést ovoce, když učiníme ovoce předmětem nebo když budeme přemýšlet o ovoci. Mít Krista za předmět, myslet na Něho je tajemstvím plodnosti. Kristus předchází ovoce.

Verš 6: – V 6. verši máme vážný případ mrtvé ratolesti – pouhého vyznavače, který si bere jméno Krista, ale nemá s Ním životní spojení. Takový člověk nemůže nést ovoce. V použitém obrazu s mrtvou ratolestí nejedná osobně Vinař, ale jiní. Tak vyznavač nenesoucí ovoce, a v důsledku toho bez života, není v rukou Otce, ale poněvadž je pod Boží vládou, je v rukou vykonavatelů Jeho soudu. A zde ratolest není „odejmuta, vzata pryč“, ale je „vyvržena“, „sebrána“ a „shoří“. Není Jidáš vážným a hrozným příkladem takové mrtvé ratolesti? V případě těch, ke kterým se Pán obracel, bylo pouto s Ním živé, neboť přece právě řekl: „*Již vy čisti jste.*“ Z tohoto důvodu Pán neříká: „*Jestliže nezůstanete*“, ale: „*Nezůstal-li by kdo ve mně.*“ Výrazy jsou změněny, aby byla vyloučena myšlenka, že by pravý učedník mohl být vyvržen ven a spálen.

Verše 7 a 8: – Když před nás Pán postavil péči plnou milosti, kterou je život věřícího učiněn plodným, pokračuje a ukazuje, jaké jsou výsledky plynoucí z nesení ovoce. První výsledek je u učedníků: Chození v činné a ustavičné závislosti na Kristu, když Jeho slova takto stále formují myšlenky a náklonnosti, přivede duši k tomu, aby se modlila ve shodě s vůlí Pána, a tyto modlitby budou vyslyšeny.

Druhý velký výsledek je ve vztahu k Otci. Nést ovoce oslavuje Otce. Kristus byl vždy dokonalým vyjádřením Otce. Tou mírou, jak zjevujeme mravní rysy Krista, budeme i my předkládat pravdu ohledně Otce, a tak Jej oslavíme. A konečně když neseme ovoce, stáváme se svědky pro Krista samého. Zjevujeme-li Jeho charakter, stane se všem zřejmým, že jsme Jeho učedníci.

Křesťanská společnost (Jan 15,9–17)

V posledních rozhovorech Pána nalézáme postupné rozvinutí pravdy, která připravuje učedníky na to, že pozemský židovský systém, se kterým byli spojeni, bude dán stranou a bude uvedeno něco nového: křesťanská společnost, nebeská ve svém původu a ve svém určení, i když je ponechána nějakou dobu ve světě, aby představovala Krista – Člověka ve slávě.

Když nasloucháme slovům Pána, činíme dobře, podržíme-li v mysli dvě velké skutečnosti, které jsou u základu každého naučení z Jeho slov na rozloučenou. Nejprve velkou skutečnost, představenou nám vícekrát, že Pán

měl opustit svět, aby zaujal nové postavení jako člověk v nebi; za druhé skutečnost, že božská Osoba – Duch Svatý – měla přijít z nebe na zem. V důsledku těchto dvou velkých skutečností bude v tomto světě společnost věřících spojená s Kristem ve slávě a spojená jeden s druhým skrze Ducha Svatého. Této nové společnosti, představované učedníky, adresuje Pán svá poslední slova.

Když učedníkům zjevil své přání vidět je nést ovoce – a zjevovat výtečné charakterové rysy svého vlastního charakteru ve světě, ve kterém bude nepřítomen, představuje jim nyní novou křesťanskou společnost, v níž jediné tu může být ovoce. A je zřejmé, že plné vyjádření ovoce vyžaduje takovou skupinu, neboť mnoho milostí Krista by sotva mohlo být vyjádřeno v izolovaném učedníkovi. Trpělivost, tichost, dobrotivost a jiné rysy Krista mohou být zjevovány v praktickém životě, jen když jsme ve společnosti s druhými. V prvním verši 13. kapitoly Jana je nám řečeno, že v době Kristovy nepřítomnosti jsou na zemi ti, které nazývá „těmi svými“ a které miluje až do konce. Skutečnost, že je miluje až do konce, dokazuje, že přes všechny své nedostatky budou existovat až do konce. Navenek mohou být „ti Jeho“ rozděleni a rozptýleni, ale zůstávají pod Jeho pohledem. „*Zná Pán ty, kteří jsou jeho.*“ Jaké to je štěstí pro tyto věřící, kteří nalézají svou radost ve společnosti „těch, kteří jsou Jeho“! Kdyby byl Kristus osobně přítomen na zemi, všichni bychom si přáli být v Jeho společnosti; ale protože odešel, jistě budeme rádi s těmi, kteří zjevují něco z Jeho charakteru. Jestliže uprostřed všeho zmatení v křesťanstvu můžeme ještě nalézt několik duší, které bez jakékoli domýšlivosti ukazují mravně něco z Krista, budou bezpochyby velmi drahé srdci, které miluje Krista; zatím co velké náboženské systémy lidí, kde je tolik lidí a tak málo Krista, přestanou mít přitažlivost.

Jak velmi je důležité, abychom věnovali vážnou pozornost oddílu, který nám odkrývá velké **mravní rysy** té nové křesťanské společnosti, která tvoří Kristovu Církev v době Jeho nepřítomnosti. Když mluvíme o křesťanské společnosti, bděme nad tím, abychom ji na jedné straně neomezovali na nějaký počet svatých, ani ji na druhé straně nerozšiřovali tak, že by zahrnovala ty, kteří nejsou Kristovi.

Verše 9 a 10: – Prvním charakterem a nejvýznačnější známkou křesťanské společnosti je Kristova láska. Křesťanská společnost je milována Kristem. Ti, kteří ji tvoří, mohou být světu téměř neznámí. Jsou-li známí, mohou být

opovrhovaní a nenávidění, ale jsou milováni Kristem a velikost Jeho lásky je taková, že může být měřena jen láskou Otce ke Kristu. Otec hleděl dolů na Krista jako na člověka na zemi a miloval Ho vši dokonalostí božské lásky; a nyní Kristus, shůry slávy hledí na ty své v tomto světě a z otevřených nebes se na ně vylévá Kristova láska.

Takovým Pán řekl: „*Zůstaňte v mé lásce.*“ Prožívání jejich požehnání, stejně jako moc jejich svědectví, bude záviset na tom, zda zůstávají v ustavičném pocitu lásky Krista. Ta druhá slova Pána: „*Ale mám proti tobě to, že jsi tu první lásku svou opustil,*“ adresovaná později andělu církve, která je v Efezu, vyznačují první krok na cestě, která vede ke zkáze a k rozptýlení křesťanské společnosti na zemi. Následující krok do úpadku byl ten, že přestali vydávat Kristu kolektivní svědectví – svícen byl odňat (Zj 2,4.5). Dokud křesťané chodili v prožívání božské lásky, nic nemohlo odolat jejich spojenému svědectví. Když ztratili pocit Kristovy lásky k sobě, ztratili svou první lásku ke Kristu a rychle přestali představovat společné svědectví před světem. Kolikrát se tato historie církve v jejím celku opakovala v místních shromážděních! Ale jsou-li tu takoví, kteří mají na srdci odpovědět na slova Pána a zůstat v Jeho lásce, nechť věnují pozornost vyučování Pána, neboť On ukazuje cestu. Zůstat v Jeho lásce můžeme jen tehdy, když chodíme po stezce poslušnosti. „***Budete-li zachovávatí přikázání má, zůstanete v mé lásce.***“ Dítě, které koná svou vlastní vůli a neposlouchá své rodiče, cení si velmi málo jejich lásky a málo se z ní těší. Tak tomu je s křesťanem: jen když chodíme v poslušnosti myšlenek zjevených Pánem, budeme žít v požitku Jeho lásky.

Kdosi správně řekl, že zůstáváme v lásce Krista „jako někdo zůstává na slunci, když se zdržuje na místě, kam svítí jeho paprsky“. Kristova láska spočívá na cestě poslušnosti a svítí na stezku Jeho přikázání. Zachovávat Jeho přikázání nevytváří více lásky, stejně jako chození na osluněném místě nevytváří slunce; v důsledku toho napomenutí nezní hledat, zasloužit si nebo vyvolat lásku, ale „*zůstat v ní*“. Pán sám byl dokonalý příklad někoho, kdo chodil po cestě poslušnosti, neboť mohl říci: „*Přikázání Otce svého zachoval jsem, i zůstávám v jeho lásce.*“

Verš 11: – Druhou velkou charakteristikou křesťanské společnosti je „radost“; ale je to radost Kristova. Pán říká: „*Toto mluvil jsem vám, aby radost má zůstávala ve vás, a radost vaše byla plná.*“ Není to pouhá přirozená radost, a ještě méně radost světa. Je to radost Kristova, radost, která vyplý-

vala z nepřetržitého vědomí a požitku Otcovy lásky. Jistě, jsou pozemské radosti, které jsou Bohem schvalovány a které, na svém místě a ve svůj čas, mohou být okoušeny legitimně, ale takové radosti pomíjejí: „Šťěstí se ukáže a zmizí.“ Vína zemské radosti se nedostává. Jistě můžeme pít „z potoka na cestě“ (Žalm 110,7; 1. Král 17,7). Přesto tu je zdroj radosti ve věřícím, který tryská do věčného života a nikdy nevyschne. Takto Pán může mluvit o své radosti jako o takové, která v nás může zůstat. Je to radost, která přetrvá pomíjivé časné radosti – radost, která zůstává. Radost, která má svůj zdroj v lásce Otce a bude trvat tak dlouho jako láska, z níž tryská.

Nadto radost, o které Pán mluví, není pouze radost, která zůstává, ale Pán může svým učedníkům říci, že bude „ve vás“. Když je v nás, není jako radost tohoto světa, závisující na vnějších okolnostech. Žalmista mohl říci: „Způsobil jsi radost **v srdci mém** větší, než oni mívají, když obilí a víno jejich se obrodí.“ (Žalm 4,7) Pozemské radosti závisí na prosperitě vnějších okolností; štěstí Pána je v srdci. Pokud se týká vnějších okolností, Pán byl zavržený a osamělý – „Muž bolesti“, který věděl, co to je trápení. Na své cestě dokonalé poslušnosti vůle Otce zůstal v ustavičném vědomí Otcovy lásky a v této lásce nalézal stálý zdroj vši své radosti. Také my tou mírou, jak chodíme v poslušnosti Pána, budeme zůstat ve vědomí Jeho lásky. A v záři Jeho lásky najdeme nejen Jeho radost, ale plnost radosti, která neponechá žádné místo pro lidskou lítost ze selhání všech pozemských věcí.

Verše 12 a 13: – Za třetí je nová společnost charakterizovaná láskou. Nejen je milovaná, ale je to společnost, která miluje, neboť toto je přikázání Pána: „*Abyste se milovali vespolek, jako já miloval jsem vás.*“ Tato láska nemá být láska podle lidského vzoru, která je často sobecká; ale láska, která nemá nižší míru, než je láska Pána k nám, láska, ve které není nic z mého já, neboť Pán může říci: „*Větší lásku nad to žádný nemá, než aby svůj život položil za své přátele.*“ Smrt zde není viděna ve svém smiřujícím charakteru, ale jako vyjádření nejvyšší lásky. Pozemská láska je často vzbuzována tím, co je v jejím předmětu milování hodného. Božská láska se pozvedá nad všechny naše slabosti a všechny naše nedostatky a miluje, přestože tu je tolik věcí, které nejsou milování hodné. Taková je láska Krista a taková je láska, kterou máme žít jedni vůči druhým. Láska, která není lhostejná k nedostatkům a poskvárnám, ale která, když se pozvedne nad vše, co není milé, slouží svému předmětu až do dání té nejvyšší oběti – dání života za

přítele. Jak kdosi řekl: „Nemůže být dán žádný větší důkaz lásky, navržen žádný vznešenější vzor.“

Verše 14 a 15: – Křesťanská společnost je za čtvrté společností, která se těší důvěře Krista a dostává Jeho důvěrná sdělení. Je povolána, aby znala tajné rady Otcova srdce. Pán jedná s těmi svými ne jen jako s otroky, jimž jsou dávány příkazy, ale jako s přáteli, jimž jsou sdělována tajemství. Může říci: „*Všecko, což jsem koli slyšel od Otce svého, oznámil jsem vám.*“ Neznamená to jistě, že by učedníci nebyli otroky Ježíše Krista (2. Petra 1; Judy 1; Řím 1,1). Ale byli více než otroci; byli přátelé. A jestliže výsada být otroky je velká, výsada být přáteli je větší. Otrok jako takový „*neví, co by činil pán jeho*“. Zná pouze úkol, který je mu přidělen, a dostává jen nutné instrukce k jeho splnění. Otrok, s nímž je jednáno jako s přítelem, toho ví více; jeho Pán mu sděluje tajný účel, pro který je práce podnikána. A ještě více, neboť přítel je někdo, s nímž mluvíme o našich záležitostech a víme, že o ně bude mít nehlubší zájem, ačkoli se ho přímo netýkají. Takto Bůh jednal vůči Abrahamovi – muži, který je nazván Božím přítelem. Řekl: „*Zda-li já zatajím před Abrahamem, co dělati budu?*“ Ale znovu vidíme, že místo přítele zajišťuje poslušnost vůči přikázáním Pána, jako předtím dávala požitky Jeho lásky. Budeme znát jen málo z rad Otcova srdce, jestliže nechoďme v poslušnosti vůči přikázáním Pána. Jestliže chodíme po stezce poslušnosti, Pán s námi jedná jako s přáteli a dává nám důvěrná sdělení, do nichž nás uvádí, když nám říká vše, co slyšel od Otce.

Verš 16: – Za páté je křesťanská společnost **vyvolená**. Pán Ježíš říká: „*Ne vy jste mne vyvolili, ale já jsem vás vyvolil.*“ Volba přicházela od Něho a ne od nás. Jaké požehnání, že tomu tak je. Kdybychom si v nějaké chvíli citového nadšení vyvolili Pána jako Mistra, ke kterému půjdeme a pro kterého budeme nést ovoce, už dávno bychom se pod tlakem okolností odvrátili. Dobrovolníci, kteří se tu a tam setkali s Pánem, obdrželi od Něho jen málo povzbuzení a nešli dlouho s Tím, který neměl místa, kde by složil svou hlavu, a který byl vždy u lidí v pohanění. Ale o těch, které **On povolal**, mohl říci: „*Vy pak jste ti, kteří jste v mých pokušeních se mnou zůstali.*“ (Lk 6,13; 9,1; 22,28) Jistě se zde nejedná o svrchované vyvolení k věčnému životu, ale o lásku, která nás vyvolila a postavila, abychom nesli ovoce na zemi, a aby toto ovoce zůstalo. To bylo skutečně pořízeno způsobem v apoštolech, neboť charakterové vlastnosti Krista, zjevované v jejich životě, z nich udělaly příklad pro stádo pro všechny časy.

Nakonec je křesťanská společnost společností, která se modlí a která závisí na Otci, majíc přístup k Němu ve jménu Krista. Těší se z Kristovy lásky, jako přátelé jsou účastni důvěrných Kristových sdělení. Tak budou vyučeni v Jeho myšlení takovou mírou, že ať to bude cokoli, oč budou prosit Otce ve jménu Krista, bude jim to moci dát.

Taková je křesťanská společnost podle myšlenek Pána. Okruh, ve kterém vše, co je Kristovo, může být poznáno a okoušeno, neboť kolik těch slůvek „můj“, „moje“, „moji“, přicházejících ze rtů Pána, zní sladce v našich uších. Spojen s těmi svými může říci: „*moje láska*“, „*moje radost*“, „*má příkázání*“, „*Otec můj*“ a „*mé jméno*“. I zde, jak kdosi řekl, nalézáme „celou historii lásky v lásce Otce k Synu, v lásce Ježíše k těm Jeho, v lásce těch Jeho jednoho k druhému; přitom každá etapa je zároveň zdrojem a mírou té následující“.

Obraz křesťanské společnosti, jak je vyznačen Pánem, je vskutku nádher-
ný, ale žel, většinou hledáme nadarmo praktické uskutečňování přání Pána mezi těmi Jeho. Přesto ať jsme jakkoli rozdělení a rozptýleni, nechtějme své chození řídit podle nějakého nižšího vzoru, ale snažme se každý jednotlivě odpovídat myšlenkám Pána.

Verš 17: – „*Tyto věci*“, o kterých Pán mluvil, byly uvedeny Kristovou láskou k těm Jeho; ale cílem je spojit učedníky v lásce jednoho k druhému. Takto můžeme ocenit vhodnost slov Pána: „*Tyto věci přikazuji vám, abyste se mi-
lovali vespolek.*“

Svět (Jan 15,18–25)

Velmi pozhnaným způsobem (verše 18 a 19) nám Pán představil novou křesťanskou společnost, ne v jejím utváření nebo její správě (čas k tomu ještě nepřišel), ale v jejích mravních charakteristikách a v jejích duchovních výsadách. Je viděna jako společnost ovládaná láskou Krista, a když zůstává v Jeho lásce, je spolu spojena láskou jedněch k druhým. Ve slovech, která následují, Pán v myšlenkách vychází z tohoto křesťanského okruhu lásky, aby mluvil o okruhu nenávisti, kterým je svět. A tak upozorňuje učedníky na pravý charakter světa, jímž budou obklopeni, a připravuje je na pronásledování od něho.

Jestliže s Kristem sdílíme lásku, radost a svatou důvěrnost vnitřního okruhu, musíme také být připraveni s Kristem sdílet pohanění a opovržení ze strany světa. Není tu žádná myšlenka na to, že by se učedníci měli pokou-

šet získat to nejlepší z obou stran: musí to být Kristus nebo svět; nemůže to být Kristus a svět. Společnost, která tím či oním způsobem bude zjevo-
vat Kristovy milosti, bude světem rozeznána jako ztotožňující se s Kristem,
a nenávist, kterou svět ukázal vůči Kristu, bude projevována také těm Je-
ho. Nenávist a pronásledování, jejichž předmětem byl On, budou jejich
podílem.

Svět je rozsáhlý systém, který zahrnuje všechny rasy a třídy, stejně jako fa-
lešné náboženství, jejichž společným znakem je nenávist proti Bohu. Svět,
který obklopoval přímo učedníky, byl svět zkaženého židovství. Dnes svět,
s kterým jsou věřící hlavně v kontaktu, je svět zkaženého křesťanství. Jeho
vnější forma se může od jednoho období k druhému měnit; v základu se
vždycky vyznačuje vzdálením se od Boha a nenávisť proti Kristu.

Proč by ti prostí mužové měli být nenáviděni světem? Nejednalo se přede-
vším o chudé lidi, kteří milovali jedni druhé, kteří žili spořádaným způso-
bem, byli poddáni autoritám a nevměšovali se do jejich politiky? Nehlásali
kolem sebe dobré zprávy a nečinili dobré skutky? Proč by takoví lidé měli
být nenáviděni?

Pán nám udává dva důvody. Nejprve to byla společnost lidí, které Kristus
vyvolil ze světa; za druhé to byla společnost lidí, kteří **vyznávali Kristovo
jméno před světem** (21. verš). První pohnutka vyvolávala více nenávist
náboženského světa; druhá nenávist světa všeobecně. V každé době nic
tolik nepopuzovalo náboženského člověka jako svrchovaná milost, která
nedala na všechny náboženské snahy člověka a vyvolila a požehnala zavr-
ženým a bídným. Pouhá zmínka o milosti, která v těch minulých časech
žehnala vdově a malomocnému, tomu či onomu z pohanů, vyvolala u ná-
boženských vůdců v Nazaretu hněv a nenávist proti Kristu (Lk 4,25–29).
Svrchovaná milost, která žehná mladšímu synu, vzbuzuje nenávist staršího
syna.

Verše 20 a 21: – Kromě toho jsou učedníci varováni, že se tato nenávist
projeví pronásledováními: „*Jestliže mne pronásledovali, i vás pronásledo-
vati budou.*“ Pronásledování, ať už Krista nebo Jeho učedníků, dokazovalo,
že neznali Toho, od něhož byl Kristus poslán, to jest Otce.

Verše 22 až 25: – Nicméně není omluva pro takovou nevědomost. Slova
Pána a skutky Pána zanechaly svět bez omluvy, ať to je pro jeho nenávist
nebo pro jeho nevědomost. Kdyby Kristus nepřišel a neohlašoval světu
slova, která žádný člověk nepronesl; kdyby nečinil mezi nimi skutky, které

žádný člověk nečinil, nemohli by být obžalováni z hříchu dobrovolného nepřátelství proti Kristu a proti Otci. Nepřestali by být padlými stvořeními, ale sotva by se ukázalo, že jsou stvoření tvrdošíjná a nenávidějící Boha. Ale nyní nemají výmluvu pro svůj hřích. Nebylo prostředku, jak skrýt provini-
lost světa: byla zjevená. Kristus svými slovy a svými skutky plně zjevil celé srdce Otce. To jen pozvedlo nenávist člověka proti Bohu. Svět jako takový byl ponechán bez naděje, neboť, jak jejich vlastní zákon prohlašoval, nená-
viděli Krista bez příčiny. Takto nenávist světa už není nevědomost: je to hřích. Je to nenávist bez příčiny. Žel, že i jako křesťané můžeme někdy dá-
vat světu pohnutky k nenávisti, ale v Kristu toto nikdy nebylo. Ve skuteč-
nosti existuje příčina nenávisti, ale ta není v Tom, který je nenáviděn; je v srdci těch, kteří nenávidí.

Moc k vydávání svědectví (Jan 15,26 a 27)

Jestliže je okruh lásky obklopen okruhem nenávisti – světem, který proná-
sleduje, který nenávidí učedníky Krista slepou nenávistí – jak bude moci
být svědectví pro Krista na zemi udržováno, když Kristus sám odejde? Křes-
ťanský okruh je malý a ti, kteří jej tvoří, jsou slabí. Pán sám jej srovnává
s malým stádcem uprostřed vlků (Lk 10,3). Jakou mocí budou učedníci tedy
schopni vzdorovat světu, který nenávidí Krista, a být pro Něho svědky?
Budou to moci činit a budou to činit skrze mocnou sílu Ducha Svatého,
božské Osoby, která přijde od Otce.

Jak dobře znal Pán hrozný charakter světa a jeho nesmiřitelnou nenávist;
nevylyly se snad vlny jeho nenávisti na Něho ve vší své zuřivosti? Dobře ta-
ké znal slabost těch, kteří Jej milovali a následovali Ho; cožpak Ho Petr ne-
zapře, a všichni neopustí? Věděl až příliš dobře, že když budou ponecháni
sami sobě, nikdy nebudou moci udržet svědectví pro Něho, až je opustí,
aby se vrátil do slávy. Znaje špatnost světa a slabost učedníků, řekl: „*Pošlu
vám*“ Utěšitele „*od Otce, Ducha pravdy*“, a Pán dodává: „*Ten svědectví vy-
dávati bude o mně.*“ Ať už jsou učedníci jakkoli slabí, ať je svět jakkoli
mocný, „*Ten svědectví vydávati bude o mně.*“ Ať nedostatky učedníků a
pronásledování, jehož budou předměty, budou jakékoli, „*Ten svědectví
vydávati bude o mně.*“ Bude na zemi svědčit o slávě Syna v nebi. Svět Jej
přibije na kříž mezi nejhorší, nebe Ho korunuje na nejvyšším místě slávy a
Duch Svatý přijde, aby vydával svědectví o Jeho slávě. Syn přišel od Otce,
aby vydal svědectví o Otci; Duch Svatý přijde od Otce, aby vydal svědectví
o Synu.

Ve vztahu k příchodu Ducha Pán dodává: „*Ano i vy svědectví vydávati budete,*“ a jako doplňující důvod udává: „*neboť od počátku se mnou jste:*“ Jistě, my jsme nebyli s Ježíšem v témže doslovném smyslu jako učedníci, kteří byli v Jeho společnosti od začátku Jeho služby; nicméně zůstává pravdou v mravním smyslu, že jestliže máme vydávat svědectví pro Krista před lidmi, je nutné, abychom také byli s Kristem v soukromí. Po příchodu Ducha Svatého vydávali Petr s Janem tak pozoruhodné svědectví o Kristu před náboženským světem, že jejich pronásledovatelé „*poznali je, že s Ježíšem bývali*“ (Sk 4,13).

Pán nám takto předkládá dvě velké skutečnosti: na jedné straně Duch Svatý vydává svědectví o Kristu ve slávě; na druhé straně vydávají učedníci svědectví před lidmi. Nejsou tyto dvě skutečnosti ilustrovány překvapujícím způsobem ve Štěpánově příběhu? Obklopen náboženským světem, který zavrhl Krista, zuřivě ve své nenávisti proti němu skřípe zuby a kameňuje ho, je on pevný v moci Ducha Svatého, pozvedá oči k nebi a vidí Boží slávu a Pána Ježíše. Potom vydává svědectví před světem a říká: „*Aj, vidím nebesa otevřená a Syna člověka stojícího na pravici Boží.*“ Duch Svatý vydává duchu Štěpánově svědectví o Kristu ve slávě a Štěpán vydává svědectví před světem.

Štěpán byl první z dlouhé řady mučedníků. Ale přes všechno, co svět učinil a ještě učiní, můžeme se vši důvěrou říci, že tu bylo a bude svědectví pro Krista, dokud na zemi bude křesťanská společnost; a to z toho jednoho velkého důvodu, že Duch Svatý je přítomen na zemi a zůstane v lidu Božím a s ním ve vši své nekonečné a neodolatelné moci.

Chtěl bys být svědectvím svého Spasitele
lidem na všech stranách slovy a životem,
když procházíš tuto temnou a hroznou zem?
Pak slyš Mistrova slova: „Ty zůstaň ve Mně,
a nechť vždy Má slova v tobě zůstávají.“
Když tak půjdeš v Jeho tváře jasném svitu,
ukazuj Jeho pokorné mysli krásu;
ať i druzí denně v tvém okolí vidí
v tom, který v pokoji cestou poutníka jde,
díl z neseného nebeského ovoce;
aby plynula z plnosti tvého života
lásky a přívětivosti i mysli pokora,
aby při cestě světem se ukazovala
i před lidmi milost a vzácnost Kristova.

Jan 16

Úvod

Když uvažujeme o posledních slovech Pána Ježíše, jak jsou sdělena ve 13. až 16. kapitole Evangelia Jana, vždy musíme pamatovat na jednu věc: Pán má na zřeteli připravit ty své, aby pro Něho zde na zemi, kde On byl zavržen, v době Jeho nepřítomnosti vydávali svědectví.

Pro vykonání tohoto velkého úmyslu jsme v předchozích kapitolách viděli nutnost toho, abychom měli umyté **nohy** (kapitola 13), **srdce** utěšené a spojené s božskými Osobami (kapitola 14); abychom ve svém životě zjevovali charakter Krista a otvírali svá **ústa** k vydávání svědectví pro Krista (kapitola 15). Konečně je v tomto posledním rozhovoru vyučena naše **mysl**, abychom mohli konat rozumnou službu a nebyli vyvedeni z míry protivenstvím, s nímž se můžeme setkávat ze strany světa, který, i když je náboženský, zavrhuje Krista.

Velkým předmětem tohoto posledního rozhovoru je vyučit nás v myšlení Krista. Může se stát, že ve službě Pánu tu je mnoho horlivosti, ale ne podle známosti, a v důsledku toho je málo výsledků a mnoho zklamání. Jak je tedy velmi důležité mít myšlenky Pána!

Naučení tohoto rozhovoru je předloženo v následujícím pořádku:

Nejprve jsme předem varováni ohledně jednání, které náboženský svět dá pocítit těm, kteří vydávají svědectví o Kristu (verše 1–4).

Za druhé se učíme, že abychom mohli porozumět myšlenkám Krista, je třeba, aby Kristus odešel k Otci a aby přišel Utěšitel (verše 5–7).

Za třetí když Duch přijde, budou věřící vyučováni ohledně pravého charakteru přítomného zlého věku (verše 8–11).

Za čtvrté jsou věřící skrze Ducha Svatého přivedeni k známosti jiného světa – budoucího světa (verše 12–15).

Konečně jsou věřící vyučováni o pravém charakteru nového dne, který má začít (verše 16–33).

Pronásledování ze strany náboženského světa (Jan 16,1–4)

V předchozích rozhovorech Pán postavil před své učedníky charakteristiky nové křesťanské společnosti, jejíž výsadou bude nést ovoce pro Otce a vydávat svědectví o Kristu ve světě, kde Kristus je nepřítomen.

Verš 1: – Ale ti, kteří v nějaké míře nesou charakter Krista a vydávají Mu svědectví ve světě, který Ho nenávidí, se jistě setkají s některými utrpeními a pronásledováními, která nám jsou představena v prvních verších této kapitoly. Pán, který předem ví o utrpeních těch svých, jim ve své něžné a pozorné lásce předem dává upozornění plná milosti, aby nebyli pohoršeni, když se pronásledování projeví. Bez těchto upozornění by se jejich přirozené předsudky spojené s obdobím, které mělo skončit, stejně jako jejich nevědomost o novém, křesťanském období, mohly stát příčinou pádu, když by se setkali s pronásledováním. Následující historie učedníků potvrdí, jak byla tato upozornění nutná.

Jan Křtitel byl ve své době velmi blízko toho, aby se horšil. Jeho víra obdržela tvrdý náraz kvůli přijetí, kterého se mu dostalo a které bylo tak jiné, než jak si to představoval. V důsledku svého věrného svědectví se nalézal ve vězení, a protože neznal myšlenky Pána, posílá Mu toto poselství: „*Ty-li jsi ten, který přijíti má, čili jiného čekati máme?*“ Dostává se mu odpovědi: „*Blahoslavený jest, kdo by se na mně nezhoršil.*“ Toto nebezpečí hrozilo učedníkům. Plni falešných nadějí na okamžité vysvobození Izraele, nebyli připraveni na to, že budou Izraelem pronásledováni; jejich falešné naděje je vystavovaly nebezpečí, že se budou horšit.

Verše 2 a 3: – Varování od Pána je připravuje nejen na pronásledování jako takové, ale na **náboženské pronásledování**. Učedníci Krista budou vyloučeni ze synagog, což zahrnuje ztrátu veškerého obecenství v rodinném, sociálním nebo politickém okruhu (Jan 9,22). Toto náboženské pronásledování vyvstane z **náboženských pohnutek**. „*Všeliký, kdo vás zabíjeti bude, domnívati se bude, že tím Bohu slouží.*“ Proto čím větší bude upřímnost, tím nemilosrdnější bude pronásledování. Ale toto pronásledování přijde proto, že nepoznali ani Otce ani Syna. Tak tomu je s každou formou náboženského pronásledování. Právem bylo řečeno: „Jak tomu bylo se Židy, kteří pronásledovali křesťany, tak tomu bylo s křesťany, kteří pronásledovali křesťany. **Ve jménu Krista byly konány věci pro slávu Boží**, ohledně kterých Ten, který hledí z nebe, mohl jenom říci: „*Nepoznali Otce ani mne.*““

Verš 4: – V budoucích dnech se pronásledování stane příležitostí k připomenutí si slov Pána a oni budou utěšeni, když si uvědomí novým způsobem, že Pán vše znal předem a že Jeho láska je na to předem upozornila. Až do té doby se neukázala nutnost mluvit o těchto věcech, protože Pán byl tu, aby je ochraňoval. Tyto věci patřily do doby Jeho nepřítomnosti a nikoli do doby Jeho přítomnosti.

Nutnost odchodu Krista (Jan 16,5-7)

Ale jestliže měli být učedníci vyučeni ohledně myšlenek Pána, bylo nutné, aby On odešel a aby přišel Utěšitel. Pán uznával jejich lásku k sobě a ve své něžnosti měl soucit se zármutkem, který naplňoval jejich srdce při myšlence, že je opustí. Nicméně znal to nesmírné požehnání, které budou mít z příchodu Ducha, a může říci: „*Je vám užitečné, abych já odešel. Neboť neodejdu-li, Utěšitel nepřijde k vám.*“ Jsme možná pomalí k uvědomování si toho nesmírného požehnání pro nás a slávy pro Krista, které vyplývaly z přítomnosti Ducha. Ale co by nás mělo přimět, abychom přikládali větší cenu daru Ducha, je, že vidíme, jaké ocenění Mu dává Pán. Jistě, společnost Pána v životě na zemi musela být požehnaná věc; vidět Jeho skutky moci a slyšet Jeho slova lásky, hledět na Jeho dokonalosti a zakoušet Jeho péči, jaké požehnání to muselo být! A přece bude Jeho odchod pro ně výhodný, neboť příchodem Ducha mohou být věřící přivedeni k hlubší známosti Krista, k bohatšímu ocenění Jeho dokonalostí, a nadto k poznání Krista vyvýšeného jako člověka ve slávě.

Znát skrze Ducha Krista ve slávě musí být nekonečně větší požehnání, než znát Krista na zemi podle těla. Zahrnuje to spojení s oslaveným Kristem, což bylo nemožné, když byl přítomen ve světě. Spojení s člověkem v nebi je vyšší požehnání než společnost s člověkem na zemi. Přesto jejich přítomný zármutek při myšlence, že ztratí Pána, ukrýval učedníkům požehnání, které pro ně měl Bůh připravené skrze toto trápení.

Můžeme z toho vyvodit široce použitelný princip: být nadmíru zaměstnání přítomnými okolnostmi nám skrývá Boží úmysl pro budoucí požehnání, které působí pomocí těžkých okolností. Skutečnost, že byli ponořeni do svého momentálního zármutku, zastírala očím učedníků tu velkou skutečnost, že Pán svým odchodem otevře cestu rozvinutí všech rozsáhlých Božích rad pro slávu Krista a pro požehnání těch Jeho.

Tak je tomu často i s námi. Jsme zaměstnání nějakou momentální těžkostí a nevidíme, že se Bůh rozhodl přivést nás právě přes tyto okolnosti k rozsáhlejším duchovním požehnáním. Zapomínáme na veršik, který říká: „*Ty jsi mi v úzkosti prostranství způsoboval.*“ (Žalm 4,2)

Odhalení přítomného světa (Jan 16,8–11)

Od tohoto místa rozhovoru se Pán ve vztahu k příchodu Ducha Svatého vrací k naučením posledních dvou veršů 15. kapitoly. V počátečních verších 16. kapitoly Pán mluvil o svědectví, které budou vydávat učedníci, a o pronásledování, která z toho vyplynou. Tématu se znovu chápé slovy: „*A když On přijde.*“ Je to výraz, který jsme už našli v kapitole 15,26 a který znovu najdeme v kapitole 16,13. V každém z těchto případů vyznačuje novou etapu v naučeních. V kapitole 16,8 ukazuje příchod Ducha Svatého pravý charakter světa. V kapitole 16,13 přichází, aby uváděl věřícího do pravdy o jiném světě.

Před zjevením tohoto jiného světa je ukázán pravý charakter přítomného světa, a tak čteme: „*A on přijde, obviňovati bude svět z hříchu a ze spravedlnosti a ze soudu.*“ Zde se nejedná o to, vědět, kdo je usvědčen, ale je dána skutečnost, že přítomnost Ducha Svatého ukazuje pravý charakter světa. Ve skutečnosti to není svět jako takový, kdo přijímá to ukázání, ale ti, v nichž Duch přebývá, ačkoli jistě používají to, čemu se naučili, aby svědčili světu o jeho pravém stavu.

Přítomnost Ducha nestaví svět na zkoušku. Svět byl plně postaven na zkoušku přítomností Krista. Ten byl zde na zemi přítomen takovým způsobem, že svět mohl vidět Jeho skutky milosti a slyšet Jeho slova lásky; a Pán shrnuje výsledek tohoto postavení na zkoušku slovy: „*i viděli i nenáviděli i mne i Otce mého.*“ Když přijde Duch, svět Ho nebude moci přijmout, protože Ho nevidí a nezná. Ale věřícím – těm, v nichž přebývá – ukazuje výsledek zkoušky, aby, vyučení Duchem, neměli chybný pojem o světu. Skrze vyučování Ducha znají pravý charakter světa, tak jak ho vidí Bůh. Jeho charakter je ukázán, pokud jde o hřích, o spravedlnost a o soud. Toto přesvědčení je působeno v duši ne použitím abstraktních prohlášení, ale odkazem na Pána Ježíše a na velké skutečnosti Jeho historie.

Nejprve je stav světa prokázán vzhledem k **hříchu**. Přítomnost Ducha je sama o sobě důkazem zlého stavu světa, neboť kdyby Kristus nebyl zavržen, Duch Svatý by tu nebyl. Jeho přítomnost je důkazem, že svět nenávi-

děl, zavrhl a ukřižoval Božího Syna. Židé i pohané, představující náboženský a politický svět, se spojili, aby řekli: „*Vezmi, vezmi, ukřižuj jej.*“ Je to tedy svět, který nevěří v Krista, a tato vážná skutečnost dokazuje, že je pod hříchem. Mohli bychom rozumět tomu, že svět nevěří v kohokoli jiného. Ale jestliže svět nevěří v Krista – člověka, ve kterém nenašel nic, co by káral – je to zjevným důkazem, že musí být ovládán zlým principem, který Bůh nazývá hříchem.

Konečné a absolutní ukázání, že svět je pod hříchem, není v tom, že lidé překročili určité Boží zákony nebo poskvrnili chrám a kamenovali proroky. Spočívá v tom, že když byl Bůh zde na zemi zjeven ve vši milosti, lásce, moci a dobrotivosti ve prospěch provinilého člověka, jak tyto charakterové rysy byly ukázány v osobě Jeho Syna příšlého v těle a přebývajícího uprostřed lidí, svět jasně a rozhodně zavrhl Boha, když odmítl věřit v Jeho Syna. To je rozhodná skutečnost, která je ukázáním hříchu světa. Jakkoli krásným se svět někdy může jevit navenek, ať činí jakékoli pokroky v civilizaci a ve vynálezech, zůstává skutečnost: přítomnost Ducha Svatého dokazuje, že to je svět, který nevěří v Krista, a proto je to svět pod hříchem.

Za druhé je špatný stav světa dokázán, pokud jde o **spravedlnost**. Přítomnost Ducha nejen dokazuje, že Kristus opustil svět, ale také, že byl přijat do slávy. Jestliže je nepřítomnost Krista největším důkazem hříchu světa, Jeho přítomnost ve slávě je největším vyjádřením spravedlnosti. Hřích lidí dosáhl svého vrcholu, když svět dal na kříž Toho, který byl bez hříchu. Spravedlnost je viděna na jedné straně v tom, že Kristus, který byl přibit na kříž, se vrátil k Otci; na druhé straně tím, že svět jako takový Ho už neuvidí. Je to jen **spravedlivé**, aby Kristus měl nejvyšší místo ve slávě; je jen **spravedlivé**, že svět, který Ho viděl a nenáviděl bez příčiny, Ho už neuvidí. Tak je ukázáno, že svět je pod hříchem a bez spravedlnosti.

Za třetí Duch usvědčuje ze **soudu**, protože kníže tohoto světa je odsouzen. Za hříchem člověka je lest satana. Člověk je jen ďáblův nástroj. Bůh si předsevzal ustanovit Krista v místě nejvyšší moci ve vesmíru. Ďábel se pokusil zkřížit Boží úmysly; a od zahrady Eden až ke kříži Golgoty si používal lidi jako nástroje pro vykonání svých plánů. Na kříži se zdálo, že ďábel triumfoval, neboť se mu podařilo, když si použil lidi, přibít na kříž hanby právě Toho, jehož Bůh určil pro trůn slávy. Ale přítomnost Ducha ukazuje, že přese všechno, co svět, poháněn svým knížetem, učinil proti Němu, Kristus zaujímá nejvyšší místo ve slávě. Bůh triumfoval nad hříchem člověka a mo-

cí ďábla. Postavení ve slávě, do kterého je Kristus uveden, je důkazem, že ďábel byl poražen v největším projevu své moci. To nutně ohlašuje konečný a úplný soud nad ďáblem; a jestliže je ďábel odsouzen, přijde pod soud celý systém světa, jehož je knížetem. Soud ještě není vykonán; ale mravně je svět už odsouzen se svým knížetem.

Takový je tedy v Božích očích stav světa, jak ho ukazuje přítomnost Ducha. Je to svět pod hříchem, bez spravedlnosti a jdoucí vstříc soudu.

Zjevení budoucího světa (Jan 16,12-15)

Ponechávaje přítomný svět, Pán v myšlenkách přechází k oblasti, ohledně které má mnoho co říci, ačkoli to pro danou chvíli přesahuje porozumění učedníků. Ale když Duch pravdy přijde, oznámí učedníkům „*budoucí věci*“. „*Uvede... ve všelikou pravdu.*“ Abychom mohli být věrnými svědky pro Krista v tomto světě, nestačí znát pravý charakter přítomného věku; potřebujeme také mít světlo o jiném světě, aby vedlo naše kroky tímto tmavým světem.

Ale jestliže Duch uvádí na světlo slávy budoucího světa, nyní je nerozvíjí. Kristus sám při svém návratu zjeví tyto slavné věci. Skrze Ducha chodí víra v přítomném světle budoucích sláv. Jitřní hvězda vychází v našich srdcích, dříve než na svět zazáří slunce spravedlnosti.

Nadto Pán nevnuká myšlenku, že příchod Ducha pravdy změní běh tohoto přítomného světa. Jeho přítomnost odsuzuje svět, Jeho vyučování vysvobozuje věřící z přítomných věcí a dává jim světlo o budoucích věcech. Žel, mnozí se snaží používat křesťanství ke zlepšení světa, ale brzy zjistí, že takové snahy vedou jen ke zkažení křesťanství a k ozdobení zla ve světě křesťanským nátěrem. Pán také neříká, že příchod Ducha zajistí blahobyt a pozemskou prosperitu těch Jeho, když procházejí tímto světem. Často mohou být mezi těmi, kteří náležejí Pánu, velké rozdíly, pokud jde o okolnosti a jejich sociální úroveň zde na zemi, ale když jde o pravá nebeská bohatství podle Otcových rad, jsou na společné půdě. Přítomné světlo o tomto světě slávy je podílem všech svatých. Ať jsou okolnosti našeho života v tomto světě jakékoli, je nám alespoň daná možnost v duchu poznávat a okoušet větší a věčné slávy budoucího světa, do kterého za malý čas vejdemo ve skutečnosti.

Aby naše srdce mohla vejít do požehnání tohoto nového světa, Duch Svatý nás **uvede** do celé pravdy. Celý rozsah pravdy týkající se Božího úmyslu,

slávy Krista v Církvi, požehnání Církve s Kristem a požehnání lidí v království během celého tisíciletého království až k slávám nového nebe a nové země jsou nám k dispozici v moci Ducha Svatého. Do této rozsáhlé sféry pravdy nás Duch **uvede**; ale nebude nás nutit ani pohánět. Pro každého vzniká otázka, adresovaná kdysi Rebece: „Půjdeš?“ Služebník byl tu, připraven vést ji k Izákovi, tak jako Duch přišel, aby nás vedl ke Kristu. Služebník mohl říci: „*Nezdržujte mne... ať jdu ku pánu svému.*“ A nemůžeme říci, že přáním Ducha Svatého není zlepšovat tento svět nebo usadit svatě na této scéně, ale vrátit se k Tomu, který Jej poslal, a přitom vzít s sebou nevěstu ke Kristu? Žel, že často zdržujeme Ducha Svatého, když se odvracíme na cestu podle vlastní volby a ztrácíme pak vedení Duchem Svatým. Angažovanost ve světě nebo nějaké chybné náboženské spojení nás mohou zadržet; a dokud nebudeme osvobozeni, Duch nás přestane v pravdě vést dopředu. Zdá se, že křesťané málo tuší, jak snadno je zbráněno pokroku duše v pravdě spojeními, která nejsou podle Slova.

Pán nejen říká, že Duch nás povede, ale třikrát říká: „*Oznámí vám.*“ Nejprve v 13. verši mluví o „*budoucích věcech*“, potom ve 14. verši máme slávy Krista, a konečně v 15. verši se jedná o „*všecko, cožkoli má Otce*“. To jsou věci, do kterých nás Duch Svatý chce uvádět, jestliže Mu v tom nebudeme bránit. Rozvine před námi celou blaženost budoucího světa; vezme slávy Krista a oznámí nám je; odkryje celý rozsah rad Otce, které mají Krista za střed.

Kéž bychom si plněji uvědomovali, že existuje svět blaženosti zcela mimo sféru přirozeného vidění a nad omezeními lidského ducha – svět, o kterém je řečeno: „*Čeho oko nevidalo, ani ucho neslýchalo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co připravil Bůh těm, kteří jej milují.*“ (1. Kor 2,9)

Nový den (Jan 16,16–33)

Pán ukončil část své rozmluvy, která odkrývá učedníkům velké světlo, jež v důsledku příchodu Ducha Svatého osvíti jejich porozumění. Nyní, když se rozhovory chýlí ke konci, už nemluví o Duchu, ale o „*tom dni*“ – novém dni, který měl vzejít – s novým zjevením, které dá On sám jako vzkříšený (verše 16–22); novým charakterem vztahů, které budou mít k Otci (verše 23 a 24); novou formou, kterou s nimi Pán bude komunikovat (verše 25–28).

Je dobré si připomenout, že dvě velké události, které vyznačují „*ten den*“, jsou odchod Krista, aby byl s Otcem, a příchod Ducha, aby zůstával ve věři-

cích. V části rozmluvy, která se právě ukončila, je „*ten den*“ uvažován ve vztahu k příchodu Utěšitele. V části, která následuje, je „*ten den*“ viděn ve vztahu ke Kristu, který odchází k Otci, a ke všemu, co v sobě zahrnuje Jeho přítomnost u Otce.

Verš 16: – Vzácná sdělení týkající se budoucích sláv, které budou zjevené v moci Ducha, byla postavena před učedníky, ale protože ty poslední chvíle s nimi končí, jsou ponecháni s Ježíšem samým jako předmětem jejich náklonností. Duch chce jistě vzbudit tyto náklonnosti, ale nikdy není jejich předmětem jako Ježíš. Proto Pán zaujímá jejich srdce sebou samým, když říká: „*Maličko, a neuzříte mne, a opět maličko, a uzříte mne.*“ Těmito slovy je Pán nejen zaměstnává sebou, ale dotýká se velkých událostí, které jsou tak blízké, a připravuje jejich srdce na změny, které z toho vyplynou.

Verše 17 a 18: – Slova Pána vzbuzují mezi učedníky úzkostné otázky, což ukazuje, že každé sdělení bylo pro ně tajemstvím. Všimněme si, že tou mírou, jak rozhovory pokračují, se učedníci stávají mlčenlivějšími. Pět učedníků příležitostně mluvilo, ale od chvíle, kdy opustili horní síň, nezazněl žádný jiný hlas než hlas Pána. Když byly rozvíjeny velké pravdy týkající se příchodu Ducha, tiše poslouchali to, co tak velmi přesahovalo jejich chápání. Nyní, když Pán opět mluví o sobě, jsou jejich srdce žádostivá znát význam Jeho slov. Ale i tehdy mluví mezi sebou a váhají sdělit své těžkosti Pánu.

Verše 19–22: – Pán vychází vstříc jejich přání zeptat se na význam Jeho slov. Nejenom vrhá více světla na to, co řekl, ale zjevuje jim také, jak budou jejich srdce v průběhu těch velkých, velmi blízkých událostí dotčena zármutkem, ale i radostí.

Slova Pána se jasně zmiňují o dvou krátkých časových úsecích a vyznačují, že učedníci Ho už brzy neuvidí, a potom Ho znovu uvidí. Nemůžeme říci ve světle následujících událostí, že tato slova ukazují, že v té chvíli zbývalo už jen několik krátkých hodin do chvíle, kdy Pán opustí své učedníky, aby zmizel zrakům lidí a vešel do temnot kříže a hrobu? Potom, po druhém „*maličko (málo času)*“ učedníci uvidí Pána, avšak ne jako předtím ve dnech Jeho těla, ale ve vzkříšení. Jestliže Ho už neměli vidět jako ve dnech Jeho ponížení, uvidí Ho provždy v Jeho novém a slavném stavu vzkříšení za smrtí a hrobem. Bude to nicméně tentýž Ježíš, který dlel uprostřed nich, který snášel jejich slabosti, podpíral jejich víru a získal jejich srdce, který se vrátí do jejich středu a řekne: „*Vizte ruce mé i nohy mé, já zajisté jsem ten.*“

Pán kromě toho říká svým učedníkům, jak je tyto události postupně zasáh-
nou v zármutku a v radosti. Krátká chvíle, během které Ho neuvidí, bude
pro ně dobou tísnivého smutku – dobou slz a nářku nad Tím, který umřel a
jehož hrob byl koncem všech jejich zemských nadějí. Svět se jistě bude ra-
dovat a myslet, že zvítězil nad Tím, jehož přítomnost ukazovala špatnost
jeho jednání. Ale jakmile tato krátká chvíle přejde, jejich zármutek bude
proměněn v radost.

Aby představil srdcím učedníků tyto nadcházející události, používá Pán ilu-
straci ženy, které se narodí dítě. Náhlý zármutek, úzkost proměněná v ra-
dost a narození dítěte přesně představují náhlý zármutek, který zachvátí
učedníky, když Pán vejde ve smrt, stejně jako rychlý přechod z úzkosti
k radosti, když znovu uvidí vzkříšeného Pána jako Prvorozeného z mrtvých.

Když používá tuto ilustraci, Pán rozvíjí svá slova. Už řekl: „*Uzříte mne.*“ Ny-
ní připojuje: „*Opět uzřím vás.*“ Svět Ho už neuvidí a On také znovu neuvidí
svět. Vráti se k těm svým. A to je to, co se stalo, jak později čteme: „*Přišel
Ježíš a stál uprostřed a řekl jim: Pokoj vám. A to pověděv, ukázal jim ruce i
bok svůj. I zradovali se učedníci, vidouce Pána.*“ (Jan 20,19.20)

Nadto toto nové spatření, o kterém Pán mluví, může být stěží omezeno na
ty krátké návštěvy během čtyřiceti dnů po vzkříšení. Právem bylo řečeno:
„Vzkříšený a živý Pán se ukázal zraku jejich očí, aby zůstal před zrakem je-
jich víry ne jako vzpomínka, ale jako přítomnost.“ A ještě: „Bylo to vidění,
které nikdy nebude moci být smazáno ani zatemněno, ale které se naopak
stávalo stále jasnějším tou mírou, jak se stávalo duchovnějším.“ Během ce-
lé doby Jeho nepřítomnosti, dokud ještě jsme na zemi a On je ve slávě, zů-
stanou slova Pána vždy pravdou: „*Uzříte mne*“ a „*opět uzřím vás*“. S očima
obrácenýma k této slávě mohl Štěpán říci: „*Vidím nebesa otevřená a Syna
člověka stojícího na pravici Boží.*“ A pisatel Epištoly Židům prohlašuje: „*To-
ho Ježíše... vidíme... slávou a ctí korunovaného.*“

Toto zvláštní vidění Krista zajišťuje radost věřícího. „Žijící Pán je radostí
těch svých; a protože Jeho život je věčný, jejich radost je trvalá a jistá.“
Proto Pán může říci: „*Radosti vaší žádný neodejme od vás.*“

Verše 23 a 24: – Pán mluvil o novém zjevení sebe samého v ten nový den,
který měl tak brzy začít. Nyní mluví o vztazích nového charakteru, který
odpovídá tomuto novému dni. „*A v ten den nebudete se mne tázati o ni-
čem.*“ – To jsou slova, která neznamenají, že bychom se nikdy neměli
obracet na Pána, ale spíše že máme přístup přímo k Otci. Marta neměla

žádný pojem o tom, co to je mluvit přímo k Otci, když řekla: „*Vím, že cožkoli požádal bys od Boha, dá tobě Bůh.*“ (Jan 11,22) Nyní nemáme žádat Pána, aby za nás šel k Otci, ale naší výsadou je prosit přímo Otce ve jménu Krista. Až dosud učedníci o nic neprosili v Jeho jménu. „*V ten den*“ budou prosit v Jeho jménu a Otec dá v Jeho jménu, aby jejich radost byla plná. Když se budou obracet k nevyčerpatelným zdrojům, které jim byly otevřeny, naleznou plnost radosti.

Verš 25: – Kromě toho obdrží sdělení Pána z Jeho strany nový charakter. Až do té doby byla velká část Jeho vyučování dávana formou podobenství nebo příměrů. V den, který měl začít, bude mluvit o Otci otevřeně. Tak tomu bylo po Jeho vzkříšení, když poslal učedníkům poselství a jasně řekl: „*Vstupuji k Otci svému, a k Otci vašemu, k Bohu svému, a k Bohu vašemu.*“ (Jan 20,17)

Verše 26–28: – Ačkoli nám Pán chce mluvit otevřeně o Otci, nebude nutné prosit Otce za nás, jako kdyby Otec neznal naše potřeby, nebo jako kdybychom neměli volný přístup k Otci, neboť „*sám Otec miluje vás*“, říká Pán. Otec má největší zájem o učedníky a miluje je, protože oni milují Krista a věří, že vyšel od Boha.

Pán končí tuto část rozhovoru tím, že potvrzuje velké pravdy, na kterých spočívá celá budova křesťanství: „*Vyšel jsem od Otce, a přišel jsem na svět; a opět opouštím svět, a jdu k Otci.*“ Žel, že vyznávající křesťanstvo na jedné straně předstírá, že si velmi váží dokonalého života našeho Pána, na druhé straně rychle opouští svaté důsledky, které obsahuje toto velké ujištění. Toto prohlášení o Jeho božském původu, o Jeho vyslání na svět a o Jeho návratu k Otci vhodným způsobem uzavírá naučení, obsažené v tomto rozhovoru.

Verše 29–32: – Poslední verše nejsou tak naučením, jako spíše závěrečným varovným slovem, týkajícím se slabosti učedníků. Pak následují slova, která zjevují city srdce Pána, a poslední slova povzbuzení.

Tváří v tvář tomuto jasnému potvrzení pravdy mohou učedníci říci: „*Nyní zjevně mluviš, a přísloví /přirovnání/ žádného neužíváš.*“ Pravda, kterou rozeznávali jen nejasně, se zpřesňuje a vyjasňuje otevřenými slovy Pána. A přece, jak málo chápali, přes jakou smrt se Pán vrátí k Otci! Proto Pán říká: „*Nyní věříte?*“ Jistě, oni věřili, ale tak jako až příliš často i my, si sotva byli vědomi své vlastní slabosti. Pán je musí varovat, že přichází hodina, a že přišla, kdy všichni učedníci budou rozptýleni, každý k svému, a že Ten,

o kterém právě vyznali, že v Něho věří, bude ponechán samotný.

Jestliže však přijde chvíle, kdy ti, kteří byli Jeho společníky během Jeho života, kteří Ho milovali a následovali Ho, budou myslet jen na sebe a vzdálí se od Něho v hodině Jeho zkoušky, On nebude sám, neboť jak Pán říká: „*Otec se mnou jest.*“ Neříká: Otec bude se mnou, jakkoli to je pravdivé, ale: „*Otec se mnou jest.*“ Jako kdysi v příběhu, který byl jen stínem tohoto tak mnohem vážnějšího výjevu, čteme ohledně Abrahama a Izáka, když směřovali v zemi Moria k hoře: „*I šli oba spolu.*“ (1. M 22,6), tak nyní Otec a Syn jsou spolu, když se blíží k nejvyšší oběti.

Verš 33: – Ale jestliže Pán chce varovat učedníky před jejich slabostí, nechce je nechat bez posledního slova útěchy a povzbuzení. Ať jsou selhání a slabosti, nad nimiž musejí naříkat, v nich samých, nebo zkoušky, s kterými se mohou setkat ve světě, jakékoli, v Kristu budou mít pokoj. Mnoho věcí, jak v nich samých, tak i ve světě, je bude moci zarmucovat, ale v Kristu budou mít nepochybný zdroj pomoci: někoho, v němž jejich srdce bude moci spočinout v dokonalém pokoji. Svět jistě mohl pronásledovat učedníky, jak to také brzy měli zakusit, ale Kristus přemohl svět.

Tak jako učedníci, i my můžeme být dobré mysli, neboť Ten, který nás miluje, který pro nás žije, který pro nás přijde – Ten, který je s námi – je Ten, který přemohl svět. Takto se tyto vzácné rozhovory nekončí, aniž by nám ponechaly slovo povzbuzení, které nás pozvedá nad naše pochybení a vede nás k hledění na vítězství Pána.

Tys, Pane, zvítězil, i nám dáš vítězit,
v Tvých radostech smíme radosti okusit,
ovoce božské lásky.
Když se zde Tvůj lid trápí, namáhá, trpí,
jak našeho ducha myšlenka potěší
na Tvůj trůn slávy.

NADĚJE

„Pohledte a pozvedněte hlav svých, protože se přibližuje vykoupení vaše.“ (Lk 21,28)

Existuje svět za tímto světem vidění,
ježž oko nezřelo a na srdce lidí nevstoupí,
pro ty, kdo ve Spasitele uvěřili:
je to domov věčného světla a lásky;
den radosti, konec dlouhé, tmavé noci,
bohatá odměna pro ty, kdo snášeli ztrát tíž;
Pánovo „To dobře“ pro ty, kteří nesli svůj kříž;
Koruna vítěze pro ty, kdo bojovali.

Pakli jsi zemdlený a cestou znavený,
pozvedni hlavu, slyš Mistra, jak dí:
„Já jsem ta Jitřní hvězda, naděje svítání,
přijdu brzy, povolám nahoru ty, kdo jsou Mí,
kdy ze stínů noci do jitra bez mraků nesení,
uvidí Mou tvář a poznají, jak byli poznáni.“

Jan 17

Úvod

Kristova služba milosti před zraky světa je zakončena. Jeho rozhovory s učedníky, plné milosti, skončily. Vše na zemi bylo ukončeno, Pán hledí k nebi, k tomu domovu, do kterého za tak krátkou dobu vstoupí. Naslouchali jsme slovům Pána, když mluvil se svými učedníky o Otci; nyní je naší výsadou, která je mnohem větší, naslouchat slovům Syna, když mluví o učednících s Otcem.

Tato modlitba se odlišuje od všech ostatních modliteb především Osobou, která ji vyslovuje. Kdo, kromě božské Osoby, by mohl říci: „...aby byli jedno jako **my**“ (11. verš); a ještě: „...aby i oni v **nás** jedno byli“ (21. verš). Taková prohlášení by nikdy nemohla vyjít z lidských rtů. Popřete božství Jeho Osoby, a tato slova se stanou rouháním Iháře. Tato modlitba se potom odlišuje svým jedinečným charakterem. Bylo poukázáno na to, že neobsahuje žádnou myšlenku vyznání..., žádnou zmínku, byť vzdálenou, o nějakém doznání hříchu, žádný výraz poznamenaný pocitem provinění nebo nedokonalosti... žádné uznání podřadnosti nebo prosby o pomoc.

Kromě toho jsme zaraženi jejím rozměrem obsahu. Slyšíme Někoho, který mluví o věčnosti před založením světa, jako mající účast na této slavné minulosti. Slyšíme Jež mluvit o Jeho dokonalém chození na zemi; jsme vedeni až ke dnům apoštolů Někým, pro kterého je budoucnost otevřenou knihou. Slyšíme slova, která překlenují celé období putování Církve na zemi, a slyšíme přání Pána pro ty, kteří v Něho uvěří skrze slova apoštolů. A konečně jsme v myšlenkách přeneseni do ještě budoucí věčnosti, kdy budeme s Kristem a jako Kristus.

A když nasloucháme mluvě srdce Pána, cítíme, že i když se jedná o naši cestu světem, přesto jsme nesení nad pomíjivé časné věci, abychom hleděli na nepohnutelné věci věčnosti. Jakkoli je nutné umývání nohou, jakkoli požehnané je nést ovoce, jakkoli vzácná je výsada vydávat svědectví a trpět pro Krista, pak před námi jsou sotva tyto věci, ale spíše ty větší věci, které náležejí věčnosti, i když mohou být poznávány a okoušeny v čase. Věčný život, jméno Otce, slova Otce, láska Otce, radost Krista, svatost, jednota a sláva jsou věčné věci, které budou trvat, když provždy pomine

čas s jeho nezbytností umývání našich nohou, s jeho příležitostmi ke službě, jeho zkouškami a jeho utrpeními.

A konečně, když nasloucháme této modlitbě, dozvídáme se, jaká jsou přání Kristova srdce; takže věřící může říci: Zním přání Jeho srdce vzhledem ke mně. Musí tomu tak být, neboť dokonalá modlitba je vyjádřením přání srdce. Žel, pokud jde o nás, naše modlitby se často mohou stát pouhou formou, a jako takové vyjadřovat pouze to, co bychom rádi, aby druhí považovali za přání našeho srdce. Žádný prvek takové povahy nevchází do této modlitby. Vše v ní je tak dokonalé jako Ten, který se modlí.

Pán ve své modlitbě předkládá Otci více žádostí, ale ty mohou být seskupeny pod tři hlavní přání, která tvoří velká rozdělení.

Nejprve přání, aby Otec byl oslaven v Synu (verše 1–5).

Za druhé přání, aby Kristus byl oslaven ve svatých (verše 6–21).

Za třetí přání, aby svatí byli oslaveni s Kristem (verše 22–26).

Otec oslaven v Synu (Jan 17,1–5)

Každý výraz a každá žádost v prvních pěti verších 17. kapitoly mají na zřeteli slávu Otce. Ať je Syn viděn kdekoli, ať je to na zemi, v nebi nebo na kříži – mezi zemí a nebem, Jeho první a velká touha je oslavit Otce. Taková čistota pohnutek přesahuje schopnost chápání padlého člověka. Přirozené myšlení je použít moc, ať má jakoukoli formu, k oslavení sebe. Takové bylo smýšlení Ježíšových bratrů podle těla, když řekli: „*Činíš-li takové věci, zjev se světu.*“ (Jan 7,4) Co je to jiného, než prakticky říci: „Použij své moci k vlastnímu oslavení!“? Žel, historie potvrzuje, že pokaždé, když je moc svěřena člověku, ať je to Bohem nebo jeho bližními, použije ji k vlastnímu oslavení. Oděn mocí, první vůdce národů urychluje svůj pád, když říká: „*Zdali toto není ten Babylon veliký, který jsem já vystavěl mocí svou, aby byl stolicí království k ozdobě slávy mé?*“ (Dan 4,27) Celé nebe se může sjednotit a říci: „*Hoden jest ten Beránek zabítý vzíti moc*“, neboť jen On použije moc pro Boží slávu a požehnání člověka. Pán si přeje slávu nekonečně vyšší, než může nabídnout svět, neboť říká: „*Oslav ty mne, Otče, u sebe samého touž slávou, kterou jsem měl u tebe, prve nežli svět byl.*“ A touto nejvyšší slávou touží oslavit Otce.

Verš 2: – Už na zemi Mu byla dána autorita, ukázaná při vzkříšení Lazara a užitá pro Boží slávu, jak to říká u hrobu: „*Budeš-li věřiti, uzříš slávu Boží.*“ (Jan 11,40) Pán nyní prosí o slávu, která by byla přiměřená Jeho moci. Byla

Mu dána moc „nad všelikým tělem“, aby oslavil Boha tím, že vykoná Jeho rady. Ve světě vidíme hroznou moc těla vedeného satanem; avšak pro svou útěchu se skrze tuto modlitbu učíme, že moc nad každou jinou mocí byla dána Pánu. Žádná moc zla, jakkoli veliká, nemůže tedy zabránit Kristu ve vykonání Božích rad, když dá věčný život všem těm, které Otec dal Synu.

Verš 3: – Tento život má své nejvyšší vyjádření v poznání a prožívání našeho vztahu s Otcem a Synem. Není jako přirozený život omezen na poznání a prožívání přirozených věcí a lidských vztahů: není omezen na zem, ani není vázán časem a ukončen smrtí. Je to život, který nás činí schopnými znát obecenství s božskými Osobami a těšit se z něho. Přenáší nás mimo svět, nad zem, nad čas, do oblastí věčné slávy.

Verš 4: – Ale jestliže si Pán přeje oslavit Otce ve svém novém místě v nebi, tu už to učinil ve svém chození na zemi a ve svých utrpeních na kříži. Kdo jiný než Pán by mohl pozvednout oči k nebi a říci Otcí: „*Já jsem oslavil tebe na zemi!*“? Žel, padlý člověk zneuctil Boha na zemi. Člověk byl učiněn k Božímu obrazu a podobnosti, aby byl pravým představitelem Boha před vesmírem. Avšak kdyby si svět nyní, když člověk padl, měl zformovat své vlastní myšlenky o Bohu a vycházel by od člověka, výsledek by byl, že Bůh je nečistá bytost, sobecká, krutá a mstivá, bez moudrosti, lásky a slitování. To je skutečně závěr, ke kterému pohané došli, když se domnívali, že Bůh je takový, jako jeden z nich. Takto si udělali bohy, kteří, jako oni sami, jsou zkažení, krutí a sobečtí. „*Směnili slávu neporušitelného Boha v podobenství obrazu porušitelného člověka.*“ Takto místo aby Boha oslavil a byl Božím věrným představitelem, člověk Boha na zemi zneuctil. Ale když se obrátíme od padlého člověka k Člověku Kristu Ježíši – Synu – vidíme někoho, který na každém kroku své stezky Boha oslavil. Při Jeho narození na tento svět může nebeský zástup při pohledu na svého Stvořitele říci: „*Sláva na výsostech Bohu.*“ Nyní, na konci svého běhu, může Pán říci: „*Já jsem oslavil tebe na zemi.*“ Plně zjevil Boží charakter a plně zachoval vše, co se Bohu náleželo; ukázal Jeho slávu před celým vesmírem. V Kristu byl Bůh zjeven v těle, viděn anděly, stejně jako lidmi.

A ještě více, Kristus nejen oslavil Boha ve svém životě na zemi, ale nadto oslavil Boha na kříži, neboť může říci: „*Dílo jsem vykonal, které jsi mi dal, abych činil.*“ Zachoval Boží spravedlnost ve vztahu k hříchu a zjevil Boží lásku vůči hříšníkovi.

Kristus zde mluví podle dokonalého lidství, které na sebe vzal. Jako člověk oslavil Boha a vykonal dílo, které Mu Bůh dal, aby je činil. Naši výsadou jako věřících je chodit, jako On chodil – být zde na zemi k Boží slávě a vykonat dílo, které nám bylo svěřeno, aniž bychom však kdy zapomněli, že dílo, které On přišel vykonat na kříži, zde musí provždy stát samo. Nikdo kromě Syna nemohl na sebe vzít a vykonat to veliké dílo.

Verš 5: – V 5. verši smíme slyšet prosby, na kterých nemůže mít účast žádný člověk, neboť zde Pán mluví jako věčný Syn a předkládá prosby, které může předložit jen někdo, kdo je Bůh. Pán nejprve říká: „**Oslav ty mne, Otče.**“ Jistě, můžeme si přát mít tělo slávy, aby Kristus v nás byl oslaven (2. Tes 1,10), a v důsledku toho říkat: Oslav ve mně Krista; ale kdo, kromě božské Osoby, by mohl říci: „Oslav mne!“?

Za druhé se Jeho modlitba pozvedá na vyšší úroveň, neboť Pán připojuje: „**u sebe samého**“. Jen věčný Syn, který je v lůnu Otce, mohl prosit o slávu rovnou slávě Otce. Ten, kdo mluví, nárokuje takto rovnost s Otcem.

Nadto když Pán pokračuje a mluví o „**slávě, kterou jsem měl**“, uplatňuje nárok na slávu, kterou vlastnil ve věčnosti jako božská Osoba – ne slávu, kterou obdržel, ale slávu, kterou měl. Může tedy říci: „**slávu, kterou jsem měl u tebe**“, což je výraz, který v sobě zahrnuje nejen to, že je božská Osoba, ale také Osoba rozlišená v Božství. A konečně mluví o této slávě jako o slávě, kterou měl u Otce „**prvé nežli svět byl**“. Byla mimo čas; náležela věčnosti. On byl božská Osoba, Osoba rozlišená v Božství a byl věčná Osoba. Právem bylo řečeno: „Slyšíme Jej mluvit v plném vědomí toho, že na jedné straně je tentýž jak předtím, než byl svět, tak i nyní, a na druhé straně v plném vědomí slávy, kterou měl jako svou vlastní ve věčném obecenství s Bohem.“

Kristus oslavený ve svatých (Jan 17,6–21)

Prvním a přednostním přáním Kristova srdce je zajistit slávu Otce. To je velkým předmětem první části Jeho modlitby. Druhým přáním Kristova srdce je, aby On sám byl oslaven ve svých svatých, jak může říci: „**Oslaven jsem v nich.**“ (verš 10) Toto přání se zdá být základem proseb v této nové části Jeho modlitby.

Pán ve svém životě na zemi oslavil Otce v nebi. Nyní, když zaujímá své místo v nebi, si přeje, aby Jej Jeho učedníci oslavili ve svém životě na zemi. Pro

uskutečnění tohoto přání staví ve své dojemné milosti nohy učedníků na stezku, po které šly Jeho nohy před Otcem.

Verše 6–8: – V *prvních* verších této části své modlitby Pán označuje ty, za které se modlí, a představuje jejich charakteristické znaky, které Mu je činí drahými a které jsou pohnutkou Jeho modlitby za ně.

Předně je to malá skupinka lidí, kteří byli vzati ze světa a dáni Otcem Kristu, a tak jsou Kristem milováni jako dar od Otce.

Za druhé jsou společností, které Pán zjevil jméno Otce. V Písmu představuje jméno vše, čím nějaká osoba je. Když je Mojžíš Hospodinem poslán k Izraeli, říká, že se ho budou ptát: „*Které jest jméno jeho?*“ To je totéž, jako kdyby řekl: „Jestliže jim řekneš své jméno, budou vědět, kdo jsi.“ Takto zjevení jména Otce je ukázáním všeho, co Otec je.

Za třetí, Pán nejen dal poznat Otce, ale dal svým učedníkům „*slova*“, která Mu dal Otec. Sdílel s nimi sdělení, která obdržel od Otce, aby nejenom poznali, kdo je Otec ve vši své lásce a vši své svatosti, ale aby skrze tato „*slova*“ poznali myšlenky Otce. Jestliže „*slovo*“ zjevuje, kdo On je, „*slova*“ zjevují Jeho úmysly a Jeho myšlenky.

A konečně je to společnost, která z milosti odpověděla na tato zjevení, a tak Pán o nich může říci: „*řeč tvou /slovo tvé/ zachovali*“; „*poznali, že všechny věci, které jsi mi dal, od tebe jsou*“; „*přijali (slova)*“; „*poznali právě, že jsem od tebe vyšel*“; a konečně „*uvěřili, že jsi ty mne poslal*“.

Verše 9–11: – Když Pán takto označil ty, za které se modlí, dává s dojemnou milostí poznat, **proč se za ně modlí**. Pán myslí vždycky na Otce jako první důvod, proč se za ně modlí; vyhlašuje: „*Tvoji jsou*.“ Pán už řekl: „*Tvoji byli, a mně jsi je dal*,“ ale nyní ještě říká: „*Tvoji jsou*.“ Nepřestali být Otcovi kvůli skutečnosti, že je Otec dal Synu, neboť Pán dodává: „*A všechny věci mé tvé jsou, a tvé mé jsou*.“ Toto dvojí ujištění má bohatý význam, neboť snad to byl Luther, kdo řekl: „Kdokoli by mohl právem říci Bohu: ‚Vše, co je moje, je Tvé,‘ – ale žádná stvořená bytost by nemohla dodat: ‚a vše, co je Tvé, je mé.‘ To je vyhrazeno jen Kristu.“

Potom, jako druhý velký důvod k modlitbě za učedníky, Pán připojuje: „*Oslaven jsem v nich*.“ Jsme ponecháni v tomto světě, abychom reprezentovali Toho, který vystoupil do slávy a míra, jak je Kristus viděn v těch svých, je mírou, kterou je oslaven před světem.

Konečně tu je ještě třetí důvod, který vyvolává prosbu Pána. Kristus už není ve světě, aby chránil ty, kteří mu náležejí, svou přítomností u nich. Jde k Otci, zatím co ti Jeho jsou ponecháni uprostřed zlého světa, který nenávidí Krista. Jak velmi budou potřebovat modlitby Pána za ně.

Verš 11: – Závěrečnou částí 11. verše, když jsme slyšeli důvody modlitby Pána, přecházíme k určitým prosbám Pána, které adresuje Otci.

Tyto prosby jsou v počtu čtyři. Nejprve aby Jeho učedníci byli zachováni ve svatosti; potom aby byli jedno; za třetí aby byli ochráněni od zlého; konečně aby byli posvěceni. Můžeme ihned ocenit, jak jsou tyto prosby nutné, neboť jestliže má být Kristus oslaven v těch svých, jak je důležité, aby byli svatí v povaze, sjednoceni srdcem, oddělení od zla a posvěceni, aby byli užitečnými Pánu.

První prosba je, aby učedníci byli zachováni ve shodě se jménem svatého Otce. To zahrnuje, abychom se udržovali ve svatosti, kterou vyžaduje Jeho přirozenost. Petr ve své epištole mohl mít tuto prosbu na mysli, když napomínal ty, kteří vzývají Otce, aby byli svatí v celém svém jednání.

Druhé přání Pána je vyjádřeno slovy: „*aby byli jedno jako my.*“ Je důležité pamatovat, že svatost přichází před jednotou, neboť tu je nebezpečí hledat jednotu na úkor svatosti. Toto je první ze třech „jednot“, o nichž se Pán zmiňuje v průběhu své modlitby. Nejprve je to jednota apoštolů. Pán si přeje, aby byli „*jedno jako my*“. To je jednota úmyslu, myšlenky a cíle, jak existovala mezi Otcem a Synem.

Verše 12–14: – Mezi druhou a třetí žádostí nám je dopřáno slyšet Pána, jak předkládá Otci **důvody své přímlyvy**. Když byl na světě, ochraňoval své učedníky ve jménu Otce a zachoval je od vší moci nepřitele. Nyní, když Pán odcházel k Otci, je nám dáno slyšet Jeho slova, abychom věděli, že nás nepřestane ochraňovat, i když metoda je jiná. Před odchodem k Otci by nám chtěl oznámit, že jsme postaveni do Otcovy péče plné lásky. Z toho bude vyplývat, že Kristova radost bude dokonaná v učednících. Tak jako Pán chodil v nezkaleném požitku lásky Otce, tak by chtěl, abychom chodili v radosti vědomí, že jsme v péči Otce, který nás miluje věčnou a nepohybnou láskou, již miluje Syna.

Kromě toho Pán dal svým učedníkům slovo Otce. „Slovo“ Otce je zjevení Otcových věčných rad. Když vstupujeme do těchto rad, pijeme z řeky Jeho rozkoší – řeky, která se stále rozšiřuje a nese nás podél doby tisíciletého království až do oceánu věčnosti. Takto, stejně jako Syn, učedníci budou

mít nejen radost z vědomí, že jsou předmětem ochraňující lásky Otce, ale budou také znát požehnání, které si pro ně ta láska předsevzala.

Konečně jestliže se těšili z podílu Syna před Otcem, budou také sdílet Jeho podíl ve vztahu ke světu. Svět nenáviděl Krista, protože On nebyl z něho. Nebylo nic společného mezi Kristem a světem. Byl zde na zemi jen Cizincem s pohnutkami a úmysly naprosto cizími tomuto světu. Jestliže byl nepochopen a nenáviděn, i my, pokud jdeme po Jeho cestě, budeme světem nenáviděni.

Takto jsou učedníci v dojemné milosti postaveni před Otcem do téhož postavení, jaké zaujímal Syn před Otcem jako člověk na zemi. Je jim zjeveno jméno Otce; slovo Otce je jim dáno; péče Otce jim je zajištěna; Kristova radost je jejich radostí; Kristovo pohanění a charakter cizince jsou jejich podílem v tomto světě.

Verše 15–16: – Pán se nyní znovu vrací ke svým prosbám. První dvě prosby byly spojené s věcmi, ve kterých si Pán přeje, aby Jeho učedníci byli zachováni – ve svatosti a v jednotě. Dvě poslední prosby jsou více ve vztahu k věcem, o kterých si přeje, aby od nich byli uchráněni. Takto Pán prosí, aby učedníci byli zachováni od zlého, které vládne ve světě. Neprosí, aby byli vzati ze světa – chvíle pro to ještě nepřišla – neboť měl ve světě práci, kterou jim chtěl svěřit. Ale svět, protože je zlý, je stále přítomným nebezpečím pro ty Jeho. Proto Pán prosí: „*Abys je zachoval od toho zlého.*“

Verš 17: – Oddělení od přítomného zla není dosti; proto Pán prosí také o naše posvěcení. Charakteristická pravda v posvěcení není pouze oddělení od zlého, ale spíše zasvěcení se Bohu a stav, který je s Ním v souladu. Posvěcení, za které Pán prosí, není absolutní posvěcení, které je zajištěno Jeho smrtí, jak nám to je představeno v Epištole Židům, kde čteme: „*V kteréžto vůli posvěcení jsme skrze obětování těla Ježíše Krista jednou.*“ (Žid 10,10) Zde se jedná o praktické posvěcování, kterým jsme zbavováni všeho, co není v našich myšlenkách, našich zvycích a našem praktickém životě podle Boha, abychom byli posvěcení, užiteční Pánu (2. Tim 2,21).

Ze slov Pána rozumíme, že jsou dva způsoby, jimiž je toto praktické posvěcování prováděno. Nejprve je to skrze pravdu. Pán mluví o pravdě, že je „*slovo*“, to jest slovo Otce. Celé Písmo je skutečně Božím slovem, ale slovo Otce se pravděpodobně vztahuje více k Novému zákonu, když zjevuje jméno Otce, myšlenky Otce a radu Otce. Každé vyhlášení Božího jména vyžaduje odpovídající oddělení od světa a zasvěcení se Bohu. Abrahamovi Bůh

prohlásil: „*Já jsem Bůh silný všemohoucí,*“ a ihned dodává: „*Chod' ustavičně přede mnou a buď dokonalým.*“ (1. M 17,1) Izraeli se Bůh zjevil jako Hospodin a Bůh bděl nad tím, aby cesty Izraele odpovídaly tomuto jménu. Měli se bát „*toho veleslavného a hrozného jména Hospodina Boha svého*“ (5. M 28,58). Čím více by při nás mělo být posvěcení, které odpovídá plnému zjevení Boha jako Otce!

Verš 18: – Toto oddělení od zla a toto zasvěcení se Bohu má na zřeteli službu učedníků – aby byli mravně schopni splnit své poslání. Můžeme to vyvodit ze slov Pána, která následují: „*Jako jsi mne poslal na svět, i já jsem je poslal na svět.*“ Pán už hleděl na své učedníky jako jsoucí v témže postavení před Otcem jako On; nyní je vidí jako mající stejné místo před světem jako On.

Verš 19: – Nyní se učíme, že je druhý způsob, jímž Pán působí naše praktické posvěcení. Verš 17 nám mluvil o posvěcujícím účinku pravdy. Zde Pán mluví o posvěcení sebe samého, abychom my byli posvěceni skrze pravdu. Pán zaujímá toto místo stranou ve slávě, aby se stal předmětem, který přitahuje naše srdce mimo přítomný věk. Nemáme jen pravdu, aby osvětlovala našeho ducha, zpytovala naše svědomí a povzbuzovala nás na cestě, ale v Kristu ve slávě máme žijící Osobu, aby mocně působila na naše srdce. Přitahování Jeho dokonalostmi a podpírání Jeho láskou, budeme stále více posvěcováni pravdou, která je živým způsobem představována v Něm.

Verše 20–21: – U tohoto bodu své modlitby myslí Pán ve své dojemné mílosti na všechny ty, kteří uvěří v Něho skrze slovo apoštolů. Hledí na dlouhá staletí, která budou následovat, a zahrnuje do svých proseb všechny ty, kteří budou tvořit Jeho církve. Ve vztahu k tomuto širšímu okruhu Pán připojuje druhou prosbu za jednotu těch svých, jednotu přesto trochu rozdílnou od té první. Tam byla jednota omezena na apoštoly a byla to prosba, „*aby byli jedno jako my*“. Zde, kde je okruh širší, je to prosba, aby byli „*jedno v nás*“. To je jistě jednota, tvořená jejich společným zájmem v Otci a Synu. Pokud jde o sociální postavení, o intelektuální schopnosti nebo o vlastnictví hmotných statků, tu mohou být a budou velké rozdíly, ale Pán prosí, aby „*v nás*“ – v Otci a Synu – byli jedno. Tato jednota měla být svědectvím světu – zřejmým důkazem, že Otec musel poslat Syna, aby dosáhl takového výsledku. Nebyly Letnice částečnou odpovědí na tuto prosbu, když „*množství věřících bylo jedno srdce a jedna duše*“?

Svatí oslaveni s Kristem (Jan 17,22–26)

V první části modlitby prosil Pán o slávu Otce. Ve druhé části myslí na ty své a prosí, aby v době Jeho nepřítomnosti byli zachováni pro Jeho slávu – aby byl oslaven **ve** svatých. V této poslední části přechází Pán v myšlenkách k budoucí slávě a prosí, aby ti Jeho byli oslaveni **s** Ním.

Verš 22: – Maje před sebou tento velký cíl, Pán může říci: „*Slávu, kterou jsi mi dal, dal jsem jim.*“ Slávu, která je dána Kristu jako člověku, On zajišťuje těm svým a sdílí ji s nimi. Tuto slávu dal těm svým, aby byli jedno. Tato jednota je tak dokonalá, že nic menšího než jednota mezi Otcem a Synem Mu nemůže sloužit za vzor, jak Pán říká: „*Aby byli jedno, jako my jedno jsme.*“

Verš 23: – Slova, která následují, nám říkají, jak budou svatí „*dokonání v jedno*“, a také velký cíl, pro který jsou učiněni jedno. Pán vyznačuje, jak je dosaženo jednoty, když říká: „*Já v nich, a ty ve mně.*“ To nás vede až ke slávě, když bude Kristus dokonale zjeven ve svatých, stejně jako Otec je dokonale zjeven v Synu. Co zničilo jednotu, co rozptýlilo a rozdělilo Boží svaté na zemi? Není to tím, že ve svém životě dopouštíme mnoho věcí, které nejsou z Krista? Ostatně, i kdyby všichni svatí na zemi by v danou chvíli byli jen výrazem Krista, těžko by to ukázalo jednotu, o které Pán mluví v těchto posledních verších. Nebude zapotřebí ničeho menšího než celé společnosti svatých ve slávě, aby zjevili přiměřeným způsobem plnost Krista (Ef 1,23). Tehdy Kristus – a jenom Kristus – bude viděn v těch svých. Dospějeme „*všichni v jednotu víry a známosti Syna Božího, v muže dokonalého, v míru postavy plného věku Kristova*“ (Ef 4,13). Svatí, tak dlouho rozptýlení a rozdělení na zemi, budou „*dokonání v jedno*“ ve slávě. „*Spolu prokřikovati budou; neboť okem v oko užijí.*“ (1z 52,8)

Velkým cílem této dokonalé jednoty je zjevení před světem slávy Krista jako Poslaného od Otce, a lásky Otcovy k učedníkům. Když svět uvidí Krista zjeveného ve slávě v těch svých, lidé poznají, že Ten, kterým pohrdali a nenáviděli Ho, byl skutečně Poslaný od Otce. Uvědomí si, že Kristovi vykoupení, které zavrhovali a pronásledovali, jsou Otcem milováni stejnou láskou, jakou má Otec ke Kristu.

Verš 24: – Existuje nadto sláva mnohem vyšší, než je sláva, která bude zjevená světu, a nad tisíciletým požehnáním země existuje intimnější okruh nebeského požehnání. V této intimnější sféře požehnání budou mít svatí

svůj podíl, neboť Pán může říci: „*Otče, které jsi mi dal, chci, kde jsem já, aby i oni byli se mnou.*“ Od začátku rozhovorů Pán zjevoval velké přání svého srdce, aby nás měl u sebe, abychom tam, kde je On, byli i my. Nyní, když se modlitba blíží k závěru, je nám ještě jednou toto přání Jeho srdce připomenuto, když slyšíme Pána říci: „*Chci,... aby tam, kde jsem já, i oni byli se mnou.*“

Ale jestliže máme mít velkou výsadu být s Ním tam, kde On je, stále tu bude osobní sláva, náležející Kristu, na kterou budeme hledět, ale kterou s Ním nikdo nemůže sdílet. Kristus jako Syn bude vždy mít jedinečné místo u Otce. Je sláva, která je vlastní Kristu; je láska, která je vlastní Kristu – láska, z níž se radoval před založením světa; a je známost, která je Jemu vlastní, neboť Pán může říci: „*Otče spravedlivý, tebe svět nepoznal, ale já jsem tebe poznal.*“

Svatí budou znát, že Ten, jemuž náleží tato zvláštní sláva – tato láska, tato známost – je Ten, který byl poslán Otcem, aby oznámil Otce. Jsou takto rozlišení od světa, který nerozeznává, že Syn byl Poslaný od Otce.

Verš 26: – Těm svým dává Pán poznat jméno Otce a vyhlášení jména Otce zjevuje lásku Otce, aby vědomí o lásce Otce, kterou Pán stále znal a okoušel na své cestě, mohlo být známé a okoušené Jeho učedníky. Nadto jestliže tato láska bude v nich, Kristus – Ten, kterého Otec miluje – bude mít své místo v jejich náklonnostech. On bude v nich. Takto když posloucháme Jeho poslední slova, naše myšlenky zůstávají naplněné velkým přáním Jeho srdce, aby Kristus byl v těch svých – „*Já v nich*“.

Toto přání Jeho srdce bude beze vší pochyby naplněno v budoucí slávě; ale nemůžeme říci, že velkou myšlenkou Jeho posledních rozhovorů, stejně jako Jeho poslední modlitby je, aby Kristus byl viděn živým způsobem v těch svých už nyní? Za tímto účelem jsou naše nohy umývány, naše srdce je utěšováno, náš život přináší ovoce a náš duch je vyučován. Proto nám Pán dovoluje naslouchat Jeho poslední modlitbě, která končí těmi slovy: „**JÁ V NICH**“.

